

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը

Վազգեն Սարգսյան 2, Երևան 0010, ՀՀ
Հեռ՝ (+37410) 56 11 11, Ֆաքս՝ (+37410) 51 31 33
Էլ.-փոստ՝ info@ameriabank.am
Կայք՝ www.ameriabank.am

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը

Վազգեն Սարգսյան 2, Երևան 0010, ՀՀ
Հեռ՝ (+37410) 56 11 11, Ֆաքս՝ (+37410) 51 31 33
Էլ.-փոստ՝ info@ameriabank.am
Կայք՝ www.ameriabank.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ
ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ
ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Արժեթղթերի տեսակը՝	անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	Թողարկման ծրագրային ծավալ՝ 25,000,000,000 (քսանհինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ, 70,000,000 (յոթանասուներեք միլիոն) ԱՄՆ դոլար ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Արժեկտրոնը՝	
Շրջանառության ժամկետը՝	տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

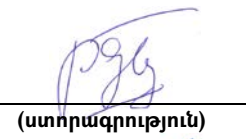

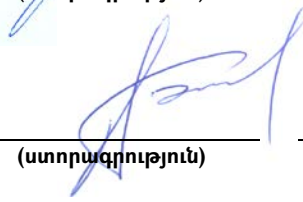
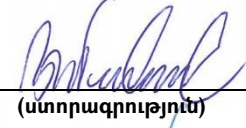
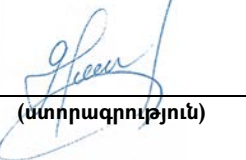
ՄԱՍ 1 ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	3
ՄԱՍ 2 ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	5
2.1 Տեղեկատվություն Բանկի և նրա գործունեության վերաբերյալ	5
2.2 Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր	10
2.3 Բանկի զարգացման միտումները	12
2.4 Աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուներ	13
2.5 Ղեկավարությունը և բաժնետերերը	13
2.6 Պարտատոմսերի հիմնական տվյալները	16
2.7 Պարտատոմսերի առաջարկի ծրագրի համակողմանի նկարագիրը	16
2.8 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը	17
2.9 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	17
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6: Ֆինանսական հաշվետվություններ	108

ՄԱՍ 1 ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

Անդրեյ Մկրտչյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի նախագահ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	04.28.21 (ամսաթիվ)
Ռիչարդ Օզոն (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անկախ անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	28 April 2021 (ամսաթիվ)
Տիգրան Դավթյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անկախ անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	28.04.2021 (ամսաթիվ)
Ռոբերտ Ֆոն Ռեկովսկի (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անկախ անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)
Լինդսի Ֆորբս (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	28/04/2021 (ամսաթիվ)
Տիլիպ Լինչ (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անկախ անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)
Կախաբեր Կիկնավելիձե (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անկախ անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)

Արման Բարսեղյան (անուն, ազգանուն)	<i>Տնօրինության նախագահ - գլխավոր տնօրենի ժ/պ, Մանրածախ բանկինգի տնօրեն</i> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	27.04.21 (ամսաթիվ)
Գևորգ Թառումյան (անուն, ազգանուն)	<i>Տնօրինության անդամ, Գլխավոր տնօրենի տեղակալ, ֆինանսական գծով տնօրեն</i> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	27.04.21 (ամսաթիվ)
Գագիկ Սահակյան (անուն, ազգանուն)	<i>Տնօրինության անդամ, Կորպորատիվ և ներդրումային բանկինգի գծով տնօրեն</i> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	27.04.21 (ամսաթիվ)
Անդրանիկ Բարսեղյան (անուն, ազգանուն)	<i>Տնօրինության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն</i> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	27.04.21 (ամսաթիվ)
Էդգար Մանուկյան (անուն, ազգանուն)	<i>Տնօրինության անդամի ժ/պ</i> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	27.04.21 (ամսաթիվ)
Գոհար Խաչատրյան (անուն, ազգանուն)	<i>Տնօրինության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ</i> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	27.04.21 (ամսաթիվ)

Ստորագրությունները հավաստում են՝

Արման Բարսեղյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության նախագահ - գլխավոր տնօրենի ժ/պ, Մանրածախ բանկինգի տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	27.04.21 (ամսաթիվ)	
---	---	--	-----------------------	---

ՄԱՍ 2 ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ծրագրային Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ծրագրային Ազդագիրը և վերջինիս կից ներկայացվող փաստաթղթերը էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ www.ameribank.am:

2.1 Տեղեկատվություն Բանկի և նրա գործունեության վերաբերյալ

2.1.1 Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝ «Ամերիաբանկ» Փակ

Բաժնետիրական Ընկերություն

Ռուսերեն՝ Закрытое Акционерное
Общество «Америабанк»

Անգլերեն՝ «Ameriabank» Closed Joint Stock
Company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ

Ռուսերեն՝ ЗАО «Америабанк»

Անգլերեն՝ «Ameriabank» CJSC

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ Վազգեն Սարգսյան 2, Երևան 0010, ՀՀ

Բանկի պետական գրանցման համարն է՝ 50

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ Վազգեն Սարգսյան 2, Երևան 0010, ՀՀ

Կապի միջոցները՝
Հեռ.՝ (+37410) 56 11 11
Ֆաքս՝ (+37410) 51 31 33
Էլ. Փոստ՝ info@ameriabank.am
Կայք՝ www.ameriabank.am

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապվել «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ Թողարկող կամ Բանկ) հաճախորդի մենեջերների հետ, որակավորված ներդրողները կարող են նաև կապվել Ներդրումային Բանկային ծառայության Կապիտալի Շուկաների բաժնի որևէ աշխատակցի հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+37410) 56 11 11:

2.1.2 Թողարկողի համառոտ պատմությունը և ռազմավարությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ) ստեղծվել է 1992թ. հուլիսի 24-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում 1992թ-ի սեպտեմբերի 8-ին: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է N 0154: Բանկին տրամադրվել է բանկային գործունեության թիվ 50 լիցենզիան:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի ու երաշխիքների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկը ՀՀ ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Ստորև ներկայացված է Բանկի զարգացման համառոտ պատմական ակնարկը՝ ժամանակագրական կարևոր նշումներով՝

- 2007թ. Հայներարտբանկի բաժնետոմսերի հիմնական փաթեթը (96%) ձեռք բերվեց «Թի Դի Էյ Հոլդինգս Լիմիթեդ» ընկերության կողմից: (2011թ. անվանափոխվել է «Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթեդ» ընկերության): 2007-2013թթ. ընթացքում ընկերության մասնակցության

չափը Բանկի կանոնադրական կապիտալում աստիճանաբար ավելացվելով դարձել է 100%:

- 2008թ. «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ-ն վերանվանվել է «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի:
- 2010թ. «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն և «Կասկադ բանկ» ՓԲԸ-ն վերակազմակերպվել են միացման միջոցով, որի արդյունքում «Կասկադ բանկ» ՓԲԸ-ի գործունեությունը դադարել է, իսկ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն պահպանել է իր գործունեությունը նաև որպես «Կասկադ բանկ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդ:
- 2015թ. ընթացքում Բանկը և Վերակառուցման ու Զարգացման Եվրոպական Բանկը (EBRD) կնքեցին 40 մլն ԱՄՆ դոլարի բաժնետիրական կապիտալի ներգրավման պայմանագիր, որից 30մլն ԱՄՆ դոլարը ներդրվեց 2015թ.-ի դեկտեմբեր ամսին, իսկ մնացած 10 մլն ԱՄՆ դոլարը կտրամադրվի Բանկին կոնսոլիդացիոն ծրագրերի իրականացմանն աջակցելու համար: Նույն թվականին IFC-ն Բանկին հատկացրեց 50 մլն դոլարի ստորադաս փոխառություն:
- 2018 թվականին Ասիական Զարգացման Բանկը (ADB) Բանկի բաժնետոմսերի ձեռքբերման նպատակով 30 մլն ԱՄՆ դոլարի ներդրում կատարեց:
- 2019թ. Ի ԷՍ ՓԻ ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթեդ ընկերությանը լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալը համալրվեց 46,720,000 (քառասունվեց միլիոն յոթ հարյուր քսան հազար) ՀՀ դրամով:
- 2020թ. փետրվարին Ի ԷՍ ՓԻ ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթեդ ընկերությանը լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալը համալրվեց 39,680,000 (երեսունինը միլիոն վեց հարյուր ութսուն հազար) ՀՀ դրամով:
- 2020թ. մարտին Ամերիա Գրուպ /Սի-Ուայ/ Լիմիթեդ ընկերությանը պատկանող Բանկի թվով 8788 հատ, 2.812.160.000 ՀՀ դրամ ընդհանուր անվանական արժեքով և Բանկի կանոնադրական կապիտալի շուրջ 7,52 տոկոսը կազմող բաժնետոմսերը փոխանցվել են «Աֆեյան Ֆաունդեյշն Ֆոր Արմենիա» Ինկ. /Afeyan Foundation for Armenia Inc./ ոչ առևտրային հիմնադրամին, ինչ արդյունքում Բանկի կանոնադրական կապիտալում Ամերիա Գրուպ /Սի-Ուայ/ Լիմիթեդ ընկերության մասնակցությունը նվազել է:

- 2020թ. հուլիսի 14-ին «Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթեդ»-ը անվանափոխվեց «ԻՄԱՍՏ ԳՐՈՒՊ (Սի-Ուայ) Լիմիթեդ»-ի:
- 2021թ. մարտին Ի ԷՍ ՓԻ ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթեդ ընկերությանը լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալը համալրվեց 40,000,000 (քառասուն միլիոն) ՀՀ դրամով:

2.1.3 Բանկի կանոնադրական կապիտալը

2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմել է ավելի քան 37 (երեսունյոթ) միլիարդ ՀՀ դրամ, որը բաժանված է թվով 116,834 (հարյուր տասնվեց հազար ութ հարյուր երեսունչորս) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը՝ 320,000 (երեք հարյուր քսան հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Ազդագրի լրացման գրանցման ներկայացման օրվա դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են ԻՄԱՍՏ ԳՐՈՒՊ (Սի-Ուայ) Լիմիթեդը, Աֆեյան Ֆաունդեյշն ֆոր Արմենիա Ինկ. ոչ առևտրային հիմնադրամը, Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը, Ի ԷՍ ՓԻ ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթեդը և Ասիական Զարգացման Բանկը, որոնց պատկանում են Բանկի բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 48.9%-ը, 7.51%-ը, 17.74%-ը, 11.92%-ը և 13.93%-ը:

2.1.4 Բանկի մասնաճյուղերը

Բանկն ունի 20 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Մասնաճյուղերի հասցեները մանրամասն ներկայացված են [Ազդագրի 4.3.1.5 մասում](#):

2.1.5 Բանկի խմբի կառուցվածքը

Բանկի հիմնական բաժնետեր է հանդիսանում ԻՄԱՍՏ ԳՐՈՒՊ (Սի-Ուայ) Լիմիթեդ ընկերությունը, վերջինս հանդիսանում է նաև հետևյալ ընկերությունների բաժնետեր՝

- ԱՄԵՐԻԱ ՓԲԸ
- ՓՐՈՓԵՐԹԻ ԴԻՎԵԼՈՓՄԵՆԹ ԲԱՄՓՆԻ ՓԲԸ

2.1.6 Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքը

Բանկի ներքին վարչակազմակերպչական կառուցվածքը ներկայացված է [Հավելված 4-ում](#):

2.1.7 Բիզնեսի նկարագիրը

Բանկը 1992թ սեպտեմբերի 8-ին գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում և ստացել է թիվ 50 բանկային գործունեության լիցենզիան: 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ընդհանուր կապիտալը կազմել է 109.7 մլրդ ՀՀ դրամ:

2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ընդհանուր ակտիվները կազմել են 1,090.8 մլրդ ՀՀ դրամ, ընդհանուր պարտավորությունները՝ 981 մլրդ ՀՀ դրամ: Լրացուցիչ տեղեկությունները մատչելի են Բանկի ինտերնետային կայքում:

2.1.8 Ակտիվների որակը

2.1.8.1 Ակտիվների համարժեքությունը

2020 թվականի արդյունքներով Բանկի զուտ շահույթը կազմել է 9 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունն կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 8.51%: Լևերիջի գործակիցը (ընդհանուր կապիտալի միջին մեծության հարաբերությունն ընդհանուր ակտիվների միջին մեծությանը) կազմել է 11.11%:

2.1.8.2 Ակտիվների որակը

2020 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների համախառն ծավալը կազմել է 720,1 մլրդ ՀՀ դրամ: Նույն պահի դրությամբ Բանկի վարկային պորտֆելում չաջխատող ակտիվների մասնաբաժինը կազմել է 4.2% (ըստ 3րդ փուլի դասակարգման):

2.1.8.3 Ակտիվների իրացվելիությունը

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որակյալ և արագ իրացվելի ակտիվների, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար: Ստորև ներկայացվում են ՀՀ ԿԲ իրացվելիության նորմատիվները՝

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած թույլատրելի մեծությունը	Փաստացի մեծություն 2020	Փաստացի մեծություն 2019	Փաստացի մեծություն 2018	Փաստացի մեծություն 2017
Ն ₂ ^{1*}	15%	22.53%	27.85%	21.90%	29.74%
Ն ₂ ^{2**}	60%	85.32%	94.46%	78.78%	93,35%

* Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

** Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

2.2 Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

2.2.1 Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համալիր նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ [Ազդագրի 4.2](#) մասում:

Աճող մրցակցություն: Բանկային ոլորտին բնորոշ է բարձր մրցակցությունը, հետևաբար շուկայում մրցակիցների ակտիվության բարձրացումը կարող է բացասաբար ազդել Թողարկողի ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Ինֆլյացիոն կամ գնողունակության ռիսկ: Չնայած Բանկը ներդրել է բավականին ճկուն և արդյունավետ գնագոյացման համակարգ իր կողմից առաջարկվող ծառայությունների համար՝ պետք է նկատի ունենալ, որ, կախված Թողարկողի կողմից ծառայությունների գնային առաձգականության և եկամուտների առաձգականության բնութագրիչներից, Բանկի հասույթը կարող է նվազել ՀՀ-ում սպասվելիք գնաճի պայմաններում:

Նորմատիվ և օրենսդրական դաշտի փոփոխություններ: Թողարկողը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկում: Հնարավոր է, որ հաջորդող տարիների ընթացքում Բազել-3 ստանդարտների ներդրման արդյունքում ռիսկի գնահատման որոշակի սկզբունքներ կիրառվեն, որոնք միտված են լինելու Բանկի ռիսկերի կառավարման համակարգի ամրապնդմանը:

Աշխարհաքաղաքական ռիսկեր: Աշխարհաքաղաքական, տարածաշրջանային և ներքաղաքական իրավիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում հնարավոր է առաջ գան այնպիսի բացասական գործոններ, որոնք կարող են անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ ընդհանուր մակրոտնտեսական իրավիճակի վրա, որն իր հերթին կարող է մեծացնել չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը, ավելացնել պահուստավորման ծախսերը ու իջեցնել Բանկի շահութաբերությունը:

Վարկային ռիսկ: Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկի չաշխատող վարկերի ու ակտիվների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկություն ներայացված է Ազդագրին կից ֆինանսական հաշվետվություններում:

Շուկայական ռիսկ: Շուկայական գործոնների ազդեցության ներքո Բանկի ներդրումների արժեքը կորցնելու ռիսկն է: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքների, գնային, արտարժույթի և կապիտալի գործիքների գնային

ռիսկերը: Այս ռիսկի բացասական ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա նվազեցնելու համար Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը սահմանել է Բանկի ռիսկի ախորժակի մեծությունը, մշակել է շուկայական ռիսկի սահմանաչափեր, դրանց հետևելու և պահպանելու վերահսկման արդյունավետ մեխանիզմներ:

Արտարժույթային ռիսկ: Թողարկողն իրականացնում է ակտիվների ու պարտավորությունների արժույթային ճեղքվածքի կառավարման հավասարակշռված ու ցածր ռիսկային քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, ՀՀ դրամի փոխարժեքի հնարավոր էական արժեզրկումը հիմնական արժույթների նկատմամբ կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկը մշտապես կրում է շուկայական տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկ: Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Թողարկողն այս ռիսկը մեղմելու համար կիրառում է մի քանի գործիքներ, ինչպիսիք են՝ իրացվելի միջոցների (կանխիկ, պարտատոմսեր և այլ արագ իրացվելի ակտիվներ) բավարար մակարդակի մշտական պահպանումը Բանկում և ֆինանսական գործընկերների հետ առկա վարկային գծերի մատչելիության ապահովումը:

2.2.1 Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համալիր նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ [Ազդագրի 3.1](#) մասում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Տնտեսությունում տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է հանգեցնել ներդրողների կողմից Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ եկամտաբերության մակարդակի վերանայման՝ տոկոսադրույքների մակարդակի բարձրացումն այլ հավասար պայմաններում կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Շուկայական ռիսկ: Երկրորդային շուկայում Թողարկողի պարտատոմսերի գինը և դրանց նկատմամբ պահանջարկը կարող են (կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ ժամանակամիջոցում) նվազել ներքին և միջազգային տնտեսություններում տնտեսական ցուցանիշների փոփոխությունների և/կամ նման փոփոխությունների սպասումների հետ կապված:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը: Վարկային ռիսկի բարելավման նպատակով Պարտատոմսերի առանձին սերիայի թողարկման վերջնական պայմաններով կարող են սահմանվել Բանկի նկատմամբ որոշակի սահմանափակումներ (կովենանտներ):

Իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար վերջիններիս նախատեսում է օժտել որոշակի ներդրումային որակներով: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերը դրանց շրջանառության ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար ֆինանսապես շահավետ գնով:

Վարկանիշի փոփոխության ռիսկ: Այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսի գինը սովորաբար ուղղակի կախվածության մեջ է գտնվում Թողարկողի և/կամ հենց պարտատոմսի վարկային ռիսկը նկարագրող վարկանիշից/վարկանիշներից (S&P, Moody's, Fitch): Վարկանիշի իջեցման արդյունքում սովորաբար պարտատոմսի գինն ընկնում է:

2.3 Բանկի զարգացման միտումները

2.3.1 Զարգացման միտումները

Կանխատեսվող ժամանակահատվածում Բանկի գործունեությունը նպատակաուղղվելու է որակապես նոր ծառայությունների տրամադրմանը, ակտիվային գործառնությունների հուսալիության բարձրացմանը և դրանով իսկ ներդրողների և ավանդատուների շահերի առավելագույնս պաշտպանմանը: Զգալիորեն կավելացվի մանրաձախ բանկային ծառայությունների (ներառյալ ՓՄՁ-ներին տրամադրվող) տեսակարար կշիռը Բանկի գործունեությունում: Բանկը նախատեսում է էականորեն ավելացնել մանրաձախ հաճախորդների քանակը, ինչի համար զգալի ներդրումներ է պատրաստվում կատարել նաև թվային բանկային ծառայությունների զարգացման ուղղությամբ:

Միաժամանակ, Բանկը կշարունակի հատուկ ուշադրություն ցուցաբերել մատուցվող ծառայությունների որակի բարձրացմանը և հաճախորդների աշխարհագրության ընդլայնմանը: Բանկային ծառայությունների հետագա թվայնացման, ինչպես նաև ներկա համաճարակի տնտեսական ազդեցության մեղման միջոցառումների արդյունավետ իրականացման հարցերում Բանկն

ակտիվ համագործակցում է պետական մարմինների հետ ու ակնկալում փոխշահավետ համագործակցություն ի շահ տնտեսական կայուն զարգացման:

2.4 Աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուներ

Բանկի 2018 թ. ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացվել է «Էրնսթ և Յանգ» ՓԲԸ-ի կողմից: 2019-2020թթ.-ի ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացվել է «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ կողմից:

2.5 Ղեկավարությունը և բաժնետերերը

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը՝ Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինը,
- Տնօրենների Խորհուրդ,
- Տնօրենների խորհրդին կից կոմիտեներ¹
- Տնօրինությունը և Գլխավոր տնօրենը:

2.5.1 Բանկի բաժնետերերը

Սույն Ծրագրային Ազդագրի լրացումը կազմելու պահին Բանկի բաժնետերերն են եղել՝

- ԻՄԱՍՏ ԳՐՈՒՊ (ՍԻ-Ուայ) Լիմիթեդ - 48.90%
- Աֆեյան Ֆաունդեյշն ֆոր Արմենիա Ինկ. – 7.51%
- Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ - 17.74%
- Ասիական Զարգացման Բանկ – 13.93%
- Ի ԷՍ ՓԻ ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթեդ – 11.92%

2.5.2 Բանկի խորհուրդը

Սույն Ծրագրային Ազդագրի լրացումը կազմելու պահին Բանկի Խորհուրդը բաղկացած էր 7 անդամներից՝ նախագահ և վեց անդամ:

---

¹ Կոմիտեների աշխատանքը խորհրդակցական բնույթ է կրում, դրանք չեն հանդիսանում ինքնուրույն որոշում կայացնող մարմիններ:

Անուն ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոն	Փորձառությունը
Անդրեյ Մկրտչյան	Խորհրդի նախագահ	Ավելի քան 25 տարի
Ռիչարդ Օզդոն	Խորհրդի անկախ անդամ	Ավելի քան 30 տարի
Տիգրան Դավթյան	Խորհրդի անկախ անդամ	Ավելի քան 25 տարի
Ռոբերտ Ֆոն Ռեկովսկի	Խորհրդի անկախ անդամ	Ավելի քան 25 տարի
Լինդսի Ֆորբս	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 35 տարի
Կախաբեր Կիկնավելիձե	Խորհրդի անկախ անդամ	Մոտ 25 տարի
Ֆիլիպ Լինչ	Խորհրդի անկախ անդամ	Ավելի քան 30 տարի

2.5.3 Տնօրենների խորհրդին կից կոմիտեներ

Տնօրենների խորհրդին կից կոմիտեների գործունեության հիմնական նպատակն է օժանդակել Խորհրդի աշխատանքներին և օգնել խորհրդին ընդունել հիմնավորված որոշումներ: Կոմիտեների գործունեությունը որևէ կերպ չի սահմանափակում Տնօրենների խորհրդի իրավասությունները ու պարտականությունները:

Աուդիտի կոմիտե	Կոմիտեի հիմնական նպատակն է ապահովել բաժնետերերի շահերի պաշտպանությունը, բարձրացնել բանկում ֆինանսական հաշվետվողականության, արտաքին աուդիտի, ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետությունը:
Վարձատրության կոմիտե	Կոմիտեի նպատակն է աջակցել Բանկում վարձատրության արդյունավետ համակարգի ձևավորմանը, ապահովել նշված համակարգի որակի գնահատումը, իրականացնել վարձատրության կիրառվող մեխանիզմների մոնիտորինգ՝ լավագույն որակավորում ունեցող մասնագետներին ներգրավելու և պահելու, ինչպես նաև չարաշահման ցանկացած հնարավորություն բացառելու նպատակով:
Կորպորատիվ կառավարման և ղեկավար անձնակազմի նշանակման կոմիտե	Կոմիտեի նպատակը բանկի Տնօրենների խորհրդի, վերջինիս կից կոմիտեների և ղեկավարության համար արհեստավարժ, հմուտ, փորձառու, առաքինի մասնագետներից բաղկացած կադրային բազայի ստեղծումն է, ըստ անհրաժեշտության նրանց համապատասխան պաշտոններում ներգրավումը, այդ թվում՝ փոխարինելիության ապահովումն ու կադրային

	բարելավումը, ինչպես նաև կիրառելի օրենսդրական կարգավորմանը համապատասխան՝ կորպորատիվ կառավարման ոլորտում միջազգային լավագույն փորձի ներդրումը:
Ռիսկերի կոմիտե	Կոմիտեի նպատակն է աջակցել Տնօրենների խորհրդին վարկային, շուկայական, գործառնական, ռազմավարական, իրացվելիության և այլ էական ռիսկերի կառավարման/գնահատման, ռիսկի նկատմամբ ունեցած դիրքի և Բանկի կապիտալի համարժեքության բնագավառներում վերահսկողական գործառույթներ իրականացնելիս:

Տնօրենների խորհրդին կից կոմիտեների կառուցվածքը ներկայացված է [4.7.3.2](#) կետով:

2.5.4 Բանկի տնօրինությունը

Բանկի Տնօրինությունը բաղկացած է 7 անդամից:

Անդամներ	Զբաղեցրած պաշտոնը
Արտակ Հանեսյան	Տնօրինության նախագահ - Գլխավոր տնօրեն
Գևորգ Թառումյան	Տնօրինության անդամ, Գլխավոր տնօրենի տեղակալ, Ֆինանսական գծով տնօրեն
Անդրանիկ Բարսեղյան	Տնօրինության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն
Գագիկ Սահակյան	Տնօրինության անդամ, Կորպորատիվ և ներդրումային բանկինգի գծով տնօրեն
Արման Բարսեղյան	Տնօրինության անդամ, Մանրաձախ բանկինգի տնօրեն
Արմինե Ղազարյան	Տնօրինության անդամ, Տաղանդների կառավարման և ծառայությունների գծով տնօրեն
Գոհար Խաչատրյան	Տնօրինության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ

Բանկի աշխատակիցների քանակը 2020թ.-ի դրությամբ 1,109 է (2019՝ 1,050):

2.6 Պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական են, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն, իսկ տոկոսային վճարումները կատարվելու են արժեկտրոնների միջոցով:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի դեպքում՝ ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի դեպքում՝ ԱՄՆ դոլարով:

Թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց կատարվում են ՀՀ դրամով, իսկ ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց՝ ԱՄՆ դոլարով:

Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմելու է առավելագույնը 25,000,000,000 (քսանհինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ և 70,000,000 (յոթանասուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար:

Տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը որոշվելու է Թողարկման ծավալին ու անվանական արժեքին համապատասխան:

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի համար, 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար՝ ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի համար:

Պարտատոմսերի մարման օրը, տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը և դրանց դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա են որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.7 Պարտատոմսերի առաջարկի ծրագրի համակողմանի նկարագիրը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Ընդ որում միևնույն սերիայի շրջանակներում թողարկված պարտատոմսերը կարող են տեղաբաշխվել ամբողջությամբ կամ մաս-մաս՝ թողարկման վերաբացման միջոցով՝ համաձայն Բանկի Տնօրինության որոշման:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման գործընթացի մանրամասները և վաճառքի պայմանները ենթակա են հաստատման Բանկի Տնօրինության կողմից

պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.8 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 2 (երկու) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Թողարկողը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում:

2.9 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Ստորև ներկայացվում են Բանկի 2018-2020 թվականների ամփոփ ֆինանսական տվյալները՝

Ցուցանիշի անվանումը (հազար ՀՀ դրամ)	2020 (աուդիտ անցած)	2019 (աուդիտ անցած)	2018 (աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	9,000,204	12,114,968	10,502,444
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	105,807,653	94,762,163	83,101,233
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)*	8.51%	12.78%	12.64%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	9,000,204	12,114,968	10,502,444
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	952,714,291	829,429,318	704,249,345
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)*	0.94%	1.46%	1.49%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	9,000,204	12,114,968	10,502,444
Գործառնական եկամուտ	44,777,408	39,948,808	36,782,298
Զուտ շահույթի մարժա (NPM)	20.10%	30.33%	28.55%
Գործառնական եկամուտ	44,777,408	39,948,808	36,782,298
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	952,714,291	829,429,318	704,249,345
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU)*	4.70%	4.82%	5.22%

Ցուցանիշի անվանումը (հազար ՀՀ դրամ)	2020 (աուդիտ անցած)	2019 (աուդիտ անցած)	2018 (աուդիտ անցած)
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	952,714,291	829,429,318	704,249,345
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	105,807,653	94,762,163	83,101,233
Սեփական կապիտալի մոլտիպլիկատոր (EM)*	9.00	8.75	8.47
Զուտ տոկոսային եկամուտ	34,980,172	30,998,614	27,331,071
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	733,696,868	629,571,540	564,274,089
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)*	4.77%	4.92%	4.84%
Տոկոսային եկամուտ	66,544,861	60,360,766	53,640,166
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	733,696,868	629,571,540	564,274,089
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն*	9.07%	9.59%	9.51%
Տոկոսային ծախսեր	31,564,689	29,362,152	26,309,095
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	826,784,198	720,297,205	613,569,893
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր*	3.82%	4.08%	4.29%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	9,000,204	12,114,968	10,502,444
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	116,809	116,681	113,306
Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)*	77.05	103.83	92.69
Սպրեդ*	5.25%	5.51%	5.22%

* Աղյուսակում ներկայացված միջին մեծությունները հաշվարկված են աուդիտ չանցած եռամսյակային ցուցանիշների հիման վրա:

Ամփոփ Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են [Հավելված 3](#)-ում:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ
ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ
ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ
ԹՎՈՒՄ՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է
ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ
ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ
ՄՅՈՒՍ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6: Ֆինանսական հաշվետվություններ

«Աներիաբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2020թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	10
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	12
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	13

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2020թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 20-ում:	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխատվությունները կազմում են ընդհանուր ակտիվների ավելի քան 64%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է ստորև ներկայացված կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ռեպերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՅՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՅՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպերում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Բացի այդ, Բանկն ունի հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պորտֆել, որոնց պայմանները փոխվել են պայմանավորված Covid-19 հետևանքներով, ինչը լրացուցիչ բարդություն է ստեղծում պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի բացահայտման հետ կապված:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՅՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, հիմք ընդունելով մեզ հայտնի տեղեկատվությունը, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ ընտրանքային կարգով:

<p>Ավելին, 2020թ. սեպտեմբերին վերսկսվեց գինված հակամարտությունը Լեռնային Ղարաբաղում, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ:</p> <p>Ղեկավարությունից պահանջվում են նշանակալի դատողություններ գնահատելու համար, թե արդյոք այդ հանգամանքները հանգեցրել են պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտագանցման ռեպրերի այն հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների հետ կապված, որոնք ունեն ակտիվներ և/կամ իրականացնում են գործառնություններ վիճելի տարածքներում, ինչպես նաև այդ հաճախորդների հետ կապված պարտագանցման ռեպրում առաջացող կորուստը գնահատելու համար:</p> <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված 2-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք պարտագանցման ռեպրում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալների տեղին լինելը: Մենք ներգրավել ենք գնահատման մեր ներքին մասնագետին պարտագանցման ռեպրում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված գրավադրված գրավի արժեքների տեղին լինելն ընտրանքային կարգով գնահատելու գործում մեզ աջակցելու համար: - իրավաբանական անձանց տրված 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները: Մենք ներգրավել ենք գնահատման մեր ներքին մասնագետին օգտագործված գրավադրված գրավի արժեքների տեղին լինելն ընտրանքային կարգով գնահատելու գործում մեզ աջակցելու համար: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերին, որոնք հավանաբար կարող են առավել նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: - վարկերի պորտֆելի համար, որոնց պայմանները փոխվել են Covid-19 հետևանքով, անհատական հիմունքով ուսումնասիրել ենք իրավաբանական անձանց տրված խոշոր վարկերը, գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանների փոփոխությունները վկայում են Բանկի կողմից նախկինում չբացահայտված պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին: - վարկերի պորտֆելի համար, որոնց վրա ազդեցություն է ունեցել Լեռնային Ղարաբաղի գինված հակամարտությունը, ստացել ենք պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը բացահայտելու համար ղեկավարության կողմից կատարված դատողությունները և գնահատել ենք ղեկավարության մոտեցումների և առանցքային դատողությունների տեղին լինելը: Մենք ստուգել ենք վարկերի համապատասխան փուլերին դասված լինելը՝ ըստ պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի բացահայտված հայտանիշների:
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար ընտրանքային կարգով ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մոդելներում օգտագործվող ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը, վճարումների ուշացման ժամանակին արտացոլումը և վարկերի բաշխումը փուլերին: - Ֆիզիկական անձանց տրված 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք՝ շուկայում հասանելի տեղեկատվության հետ համեմատության միջոցով, ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները: - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2020թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք նաև, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	---

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ այս աուդիտորական եզրակացության ստորագրման ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և այդ տեղեկատվությանը ծանոթանալիս դիտարկել, թե արդյոք այլ տեղեկատվությունն էականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվությանը կամ կարող է այլ կերպ էականորեն խեղաթյուրված լինել:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձից պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Էական, երբ խելամոռի են կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն ղեկավարի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեկավարը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի նկատմամբ

KPMG Armenia LLC

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
16 մարտի 2021թ.

	Ծնթգ.	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	6	64,682,475	59,171,261
Այլ տոկոսային եկամուտ	6	1,862,386	1,189,505
Տոկոսային ծախս	6	(31,564,689)	(29,362,152)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		34,980,172	30,998,614
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	7	5,250,022	5,439,164
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	8	(1,471,612)	(1,501,380)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ		3,778,410	3,937,784
Չուտ (վնաս)/օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	9	(3,602,132)	315,158
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	10	8,653,830	4,577,671
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով		365,430	345,547
Այլ գործառնական եկամուտ	11	3,978,424	3,179,924
Այլ գործառնական ծախսեր	12	(3,376,726)	(3,405,890)
Գործառնական եկամուտ		44,777,408	39,948,808
Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	13	(17,968,823)	(7,171,028)
Այլ արժեզրկում և պահուստներ		85,872	(29,783)
Գործառնական եկամուտն արժեզրկումից հետո		26,894,457	32,747,997
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(9,239,870)	(10,101,061)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	14	(6,472,458)	(6,677,422)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		11,182,129	15,969,514
Շահութահարկի գծով ծախս	15	(2,181,925)	(3,854,546)
Շահույթ տարվա համար		9,000,204	12,114,968
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(317,511)	593,045
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար		(299,653)	(276,438)
<i>Ընդամենը հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(617,164)</i>	<i>316,607</i>
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(617,164)	316,607
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		8,383,040	12,431,575

9-ից 103-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Տնօրինության կողմից 2021թ. մարտի 16-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արտակ Հանեսյան
Տնօրինության նախագահ
Գլխավոր տնօրեն

Գոհար Խաչատրյան
Գլխավոր հաշվապահ

	Ծնթգ.	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16	234,412,812	247,353,690
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17 (ա)		
– Բանկի կողմից պահվող		9,476,566	8,255,606
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով	17 (բ)		
– Բանկի կողմից պահվող		8,026,999	10,848,985
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		3,181,002	-
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	17 (գ)		
– Բանկի կողմից պահվող		33,722,305	33,510,890
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		17,814,988	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	18	35,523,809	27,014,640
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	19	17,258,217	23,549,559
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20	696,495,523	585,741,899
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	21	10,740,536	11,162,394
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	22	10,643,891	11,235,119
Հետաձգված հարկային ակտիվ	15	1,028,409	-
Առգրավված ակտիվներ	20	1,823,888	3,028,455
Այլ ակտիվներ	23	10,613,778	6,379,980
		1,090,762,723	968,081,217
Ընդամենը ակտիվներ			
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	17 (ա)	504,412	35,314
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	24	55,845,516	34,488,813
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	29	20,005,910	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	25	598,960,666	593,223,433
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	26	106,916,313	54,573,055
Այլ փոխառություններ	27	128,907,362	126,685,607
Ստորադաս փոխառություններ	27	48,416,832	36,495,281
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		2,610,472	279,389
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	15	-	918,445
Հանձնառությունների գծով պահուստ	33	359,219	116,222
Վարձակալության գծով պարտավորություն	22	11,231,832	11,373,257
Այլ պարտավորություններ	28	7,298,587	8,665,323
		981,057,121	866,854,139
Ընդամենը պարտավորություններ			
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
	30		
Բաժնետիրական կապիտալ		37,386,880	37,347,200
Էմիսիոն եկամուտ		17,065,364	17,009,560
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		32,878	650,042
Զբաղիված շահույթ		55,220,480	46,220,276
		109,705,602	101,227,078
Ընդամենը սեփական կապիտալ			
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
		1,090,762,723	968,081,217

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2020թ.	2019թ.
Ծնթգ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	65,690,282	60,612,689
Վճարված տոկոսներ	(29,533,354)	(27,533,867)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	5,250,022	5,439,164
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(1,471,612)	(1,501,380)
Չուտ մուտքեր իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	400,657	697,736
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից	6,120,126	4,043,700
Այլ գործառնական մուտքեր/(վճարումներ)	407,760	(343,748)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(10,220,658)	(9,611,889)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(3,376,062)	(3,818,407)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(1,361,058)	(1,070,037)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(8,004,235)	(22,263,721)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	7,399,559	(16,602,636)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(76,194,832)	(52,411,736)
Այլ ակտիվներ	(2,626,135)	(1,656,875)
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում)/աճ		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(3,185,246)	(743,702)
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18,322,438	(8,058,493)
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	19,997,109	(16,999,992)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(27,258,508)	195,650,670
Այլ պարտավորություններ	(1,046,605)	578,480
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	(40,690,352)	104,405,956
Վճարված շահութահարկ	(1,667,413)	(3,591,966)
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(42,357,765)	100,813,990
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,975,728)	(2,847,579)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(1,360,698)	(6,077,857)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	977,321	7,532,357
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(31,158,779)	(11,148,512)
Մուտքեր ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	13,682,127	17,106,225
Ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված)/ ներդրումային գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(19,835,757)	4,564,634
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների դիմաց վճարումներ	(1,853,981)	(1,444,183)
Վճարված շահաբաժիններ	30	-
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	30	87,555
Ստացված այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ	27	29,686,570
Այլ փոխառությունների և ստորադաս պարտավորությունների մարում	27	(33,524,720)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	26	61,954,944
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	26	(15,091,797)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված/ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	41,266,500	(2,621,831)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ	(20,927,022)	102,756,793
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	7,991,450	266,334
Արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցությունը	(5,306)	(23,349)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	247,353,690	144,353,912
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	16	234,412,812
	234,412,812	247,353,690

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	37,300,480	16,968,725	333,435	35,155,308	89,757,948
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	12,114,968	12,114,968
Այլ համապարփակ եկամուտ					
<i>Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ</i>					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	593,045	-	593,045
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(276,438)	-	(276,438)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	316,607	12,114,968	12,431,575
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	46,720	40,835	-	-	87,555
Շահաբաժիններ	-	-	-	(1,050,000)	(1,050,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	46,720	40,835	-	(1,050,000)	(962,445)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	37,347,200	17,009,560	650,042	46,220,276	101,227,078
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	37,347,200	17,009,560	650,042	46,220,276	101,227,078
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	9,000,204	9,000,204
Այլ համապարփակ վնաս					
<i>Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ</i>					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	(317,511)	-	(317,511)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(299,653)	-	(299,653)
Այլ համապարփակ վնաս տարվա համար	-	-	(617,164)	9,000,204	8,383,040
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	39,680	55,804	-	-	95,484
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	39,680	55,804	-	-	95,484
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	37,386,880	17,065,364	32,878	55,220,480	109,705,602

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ) (Բանկ) հիմնադրվել է 1992թ. դեկտեմբերի 8-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերվեց «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերության կողմից, որը գնեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ) Լիմիթիդ ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը:

2015թ. դեկտեմբերի 23-ին Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկը (ՎՉԵԲ) ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի լրացուցիչ թողարկված 20,749 բաժնետոմսերը:

2016թ. դեկտեմբերի 21-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը ձեռք բերեց Բանկի բաժնետոմսերի 13.5%-ը «Ամերիա Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ) ընկերությունից:

2018թ. փետրվարի 14-ին Ասիական զարգացման բանկը (ԱՉԲ) ձեռք բերեց Բանկի լրացուցիչ թողարկված բոլոր 16,291 բաժնետոմսերը:

2020թ. և 2019թ. Բանկը թողարկեց համապատասխանաբար լրացուցիչ 124 և 146 բաժնետոմս, որոնք ամբողջությամբ ձեռք բերվեցին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերության կողմից:

2020թ. մարտի 11-ին Նուբար Աֆեյանը ձեռք բերեց «Ամերիա Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ) Լիմիթիդ ընկերությանը պատկանող բաժնետիրական կապիտալի 7.52%-ը և փոխանցեց բաժնետոմսերը «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.:

2020թ. հուլիսի 14-ին «Ամերիա Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ) վերանվանվեց «Իմաստ Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝ «Իմաստ Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ) (48.95%), ՎՉԵԲ (17.76%), ԱՉԲ (13.94%), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» (11.83%) և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ. (7.52%): «Իմաստ Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ) վերջնական շահառուն է պրն. Ռուբեն Վարդանյանը:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վերջնական վերահսկող կողմ: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի վերջնական վերահսկող անձն էր պրն. Ռուբեն Վարդանյանը:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի և երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկն ունի 19 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյանի փ. 2:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում էր 1,109 (2019թ-ին՝ 1,050):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 35-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ և միտված են բարելավման վերջին մի քանի տարիների ընթացքում:

Covid-19 համավարակը, Լեռնային Ղարաբաղում 2020թ. սեպտեմբերին վերսկսված զինված հակամարտության հետ մեկտեղ, հանգեցրեցին տնտեսության անկմանը: Այնուամենայնիվ, հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ և Covid-19 վիճակագրական տվյալների դրական միտումները թույլ տվեցին կառավարությանը վերաբացել տնտեսական գործունեությունը՝ շատ քիչ քանակով սահմանափակումներով: Բացի այդ, ըստ ՀՀ կառավարության և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների ակնկալիքների Հայաստանի Հանրապետության ՀՆԱ-ն 2021թ-ին կանի 3.5% – 4.5%-ով:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 522.59 դրամ և 479.7 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 641.11 դրամ և 537.26 դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն սպագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Գատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 31 (գ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 31 (գ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 36:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Բանկը ժամկետից շուտ է կիրառել 2020թ. մայիսի 28-ին հրապարակված «Վարձակալության գծով գիշումները COVID-19 համավարակի հետ կապված. ՖՀՄՄ 16-ի փոփոխություն»: Փոփոխությունը նախատեսում է ոչ պարտադիր գործնական բնույթի պարզեցում վարձակալության այն պայմանագրերի համար, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ, այսինքն, վարձակալության այն պայմանագրերի համար, որոնց նկատմամբ Բանկը կիրառում է գործնական մոտեցում, Բանկից չի պահանջվում գնահատել, թե արդյոք վարձակալության գծով որոշակի պայմանները բավարարող գիշումները, որոնք COVID-19 համավարակի ուղղակի հետևանքներ են, հանդիսանում են վարձակալության վերափոխումներ:

Բանկի կողմից ժամկետից շուտ չեն կիրառվել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած որևէ այլ ստանդարտներ, մեկնաբանություններ կամ փոփոխություններ:

Գործող ստանդարտների մի շարք այլ փոփոխություններ նույնպես ուժի մեջ են 2020թ. հունվարի 1-ից, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Բացառությամբ Ծանոթագրություն 3-ում բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: 2020թ. հունվարի 1-ից գործող այլ նոր ստանդարտները և փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել ստորև ներկայացված Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ

սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՄ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և

- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:

- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխառված ֆինանսական հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխառվածությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող

տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 31 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- գուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 31 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*, որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*, որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ*, որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վնասման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*, որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 31 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապահանջելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապահանջմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 31 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապահանջման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապահանջման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանակությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *անդրտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝* որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝* սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝* Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեքկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը, ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերը և սկրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(ե) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(թ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժեղով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- վարձակալված գույքի բարելավում 5-ից 20 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 5-ից 10 տարի
- տնտեսական գույք 5-ից 10 տարի
- փոխադրամիջոցներ 7 տարի

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 1-ից 10 տարի:

(լ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(խ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահարաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ծ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գուտ իրացման արժեքից նվազագույնով:

(կ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(հ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ մանրածախ բանկային գործունեություն, կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն, առևտրային բանկային գործունեություն:

(ձ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ii) Բանկը՝ որպես վարձատու

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը: Երբ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձատու, այն վարձակալության սկզբում որոշում է, թե արդյոք վարձակալությունը հանդիսանում է ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն:

Վարձակալությունը դասակարգելու համար Բանկը գնահատում է, արդյոք վարձակալությամբ փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, որի դեպքում վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, իսկ հակառակ դեպքում՝ որպես գործառնական վարձակալություն: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է որոշ ցուցանիշներ, մասնավորապես, արդյոք վարձակալության ժամկետի մեջ է ներառվում ակտիվի տնտեսական ծառայության մեծ մասը:

Եթե պայմանագիրը պարունակում է վարձակալության և ոչ վարձակալության բաղադրիչներ, Բանկը կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը պայմանագրում սահմանված հատուցումը վերագրելու համար:

Գործառնական վարձակալության գծով ստացված վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես եկամուտ գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ «այլ հասույթի» կազմում:

(6) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2020թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները: Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցությունն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ա. Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Բանկը ներառում պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար: Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ փոփոխությունների կիրառման կուտակային հետևանքը ճանաչվում է որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների սկզբնական մնացորդի ճշգրտում՝ ըստ կիրառելիության: Համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում: Բանկը որոշել է, որ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա բոլոր պայմանագրերը կավարտվեն մինչ փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը:

Բ. Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում. Փուլ 2 (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

Փոփոխություններն անդրադառնում են այն հարցերին, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, ներառյալ փոփոխությունների ազդեցությունը պայմանագրային դրամական հոսքերի կամ հեջավորման հարաբերությունների վրա՝ ուղենիշային տոկոսադրույքն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով փոխարինելու դեպքում: Փոփոխությունները նախատեսում են ազատում ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 որոշակի պահանջներից, որոնք վերաբերում են.

- ֆինանսական ակտիվների, ֆինանսական պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություններին և
- հեջի հաշվառմանը:

(i) *Դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն*

Փոփոխությունները Բանկից կպահանջեն հաշվառել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գծով պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունը՝ թարմացնելով ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի LIBOR դրույքով 123,577,673 հազար դրամ գումարով վարկեր, որոնք ենթակա են բարեփոխման IBOR դրույքով: Բանկն ակնկալում է, որ 2021թ-ին այս վարկերի ուղենիշային տոկոսադրույքը կփոխվի SOFR դրույքի և որ այս փոփոխությունների գծով ճշգրտումներ կատարելու արդյունքում չի առաջանա նշանակալի օգուտ կամ կորուստ փոփոխումից:

(ii) *Հեջի հաշվառում*

Փոփոխությունները նախատեսում են բացառություններ հեջի հաշվառման պահանջների հետ կապված հետևյալ ոլորտներում.

- Թույլ տալ փոփոխություն հեջավորման հարաբերության նախորդման հետ կապված բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար:
- Բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար դրամական հոսքերի հեջում հեջավորված հողվածի գծով փոփոխություն կատարելիս՝ դրամական հոսքերի հեջի պահուստում կուտակված գումարը կդիտարկվի որպես հիմնված այն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի վրա, որով որոշվում են հեջավորված ապագա դրամական հոսքերը:
- Երբ հողվածների խումբը նախորոշվում է որպես հեջավորված հողված, և խմբի հողվածի հետ կապված կատարվում է փոփոխություն բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար, հեջավորված հողվածները բաշխվում են ենթախմբերի հեջավորվող ուղենիշային տոկոսադրույքների հիման վրա:
- Եթե Բանկը ողջամտորեն ակնկալում է, որ այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքն առանձին նույնականացվող է 24 ամսվա ընթացքում, ապա չի արգելվում տոկոսադրույքը նախորոշել որպես պայմանագրորեն չհատկորոշված ռիսկային բաղադրիչ, եթե այն առանձին նույնականացվող չէ նախորդման ամսաթվի դրությամբ:

Հեջի հաշվառման բացակայության հետևանքով Բանկը չի ակնկալում որևէ ազդեցություն IBOR դրույքին անցման հետ կապված:

(iii) *Բացահայտում*

Փոփոխությունները Բանկից կպահանջեն բացահայտել լրացուցիչ տեղեկատվություն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում առաջացող ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության և ռիսկերի կառավարման համար իրականացվող համապատասխան գործունեության վերաբերյալ:

(iv) **Անցում**

Բանկը մտադիր է կիրառել փոփոխությունները 2021թ. հունվարի 1-ից: Փոփոխությունների կիրառումն ազդեցություն չի ունենա 2020թ. կամ նախորդ ժամանակաշրջանների համար ներկայացված գումարների վրա:

9. Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ

5 Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակների համար Բանկի գործունեությունը բաժանված է հետևյալ երեք գործառնական սեզմենտների՝ հիմք ընդունելով մատուցվող ապրանքները և ծառայությունները:

Մանրաձախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց, փոքր և միկրո ձեռնարկությունների ավանդների սպասարկում, սպառողական վարկերի, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի, փոքր և միկրո վարկերի տրամադրում:
Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի և վարկային գծերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների սպասարկում, ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցում, այդ թվում՝ անդերրայթինգի ծառայություններ և ֆինանսական խորհրդատվություն:
Առևտրային բանկային գործունեություն	Արտարժույթի առուվաճառքի գործառնություններ, պարտատոմսերի պրոտֆելի կառավարում, կարճաժամկետ միջոցների ներգրավվում կամ տրամադրում միջբանկային վարկերի միջոցով, հետզնման պայմանագրեր իրացվելիության կառավարման նպատակների համար, բրոքերային ծառայությունների մատուցում և այլն:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով ղեկավարությունը վերահսկում է իր ստորաբաժանումների գործունեության արդյունքներն առանձին հիմունքով: Ծահույթահարկը կառավարվում է շահույթը նախքան եկամտահարկով հարկումը հիմունքով և բաշխվում է գործառնական սեզմենտների միջև:

Գործառնական սեզմենտների միջև փոխանցումների գները հիմնված են պարզած ձեռքի հեռավորության սկզբունքի վրա, ինչպես և երրորդ կողմերի հետ գործարքների դեպքում:

2020թ. կամ 2019թ. չի գրանցվել մեկ արտաքին հաճախորդի կամ պայմանագրային կողմի հետ իրականացված որևէ գործարք, որից ստացված հասույթը կազմել է Բանկի ընդհանուր հասույթի 10%-ը կամ ավելին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված տեղեկատվություն Բանկի գոծառնական սեգմենտների եկամտի և շահույթի, որոշ ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ:

2020թ.	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Չուտ տոկոսային եկամուտ	11,036,435	18,110,593	5,833,144	34,980,172
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	1,454,297	5,135,830	3,207,109	9,797,236
Միջսեգմենտային եկամուտ	8,296,441	(3,419,688)	(4,876,753)	-
Գործառնական շահույթ	20,787,173	19,826,735	4,163,500	44,777,408
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	(10,255,619)	(7,713,204)	-	(17,968,823)
Այլ արժեզրկում	42,936	42,936	-	85,872
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(2,339,628)	(589,175)	(167,593)	(3,096,396)
Անձնակազմի գծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(8,449,813)	(3,260,777)	(905,342)	(12,615,932)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	(214,951)	8,306,515	3,090,565	11,182,129
Շահութահարկի գծով ծախս	41,943	(1,620,818)	(603,050)	(2,181,925)
Շահույթ տարվա համար	(173,008)	6,685,697	2,487,515	9,000,204

2020թ.	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	232,578,086	487,509,039	91,845,467	811,932,592
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	365,962,851	572,730,409	20,817,666	959,510,926

Տոկոսաբեր ակտիվները ներառում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, բանկերին տրված տոկոսակիր վարկերը և փոխաստվությունները, հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի, հաճախորդներին տրված համախառն վարկերը և փոխաստվությունները և ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդները և մնացորդները (բացառությամբ լորո հաշիվների), հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերը, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառությունները և ստորադաս փոխառությունները:

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2019թ.				
Չուտ տոկոսային եկամուտ	6,049,625	20,393,147	4,555,842	30,998,614
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	1,519,349	3,895,845	3,535,000	8,950,194
Միջսեզմենտային եկամուտ	9,803,150	(5,747,293)	(4,055,857)	-
Գործառնական շահույթ	17,372,124	18,541,699	4,034,985	39,948,808
Պարտքային կորուստների զծով ծախս	(3,309,378)	(3,861,650)	-	(7,171,028)
Այլ արժեզրկում	-	(29,783)	-	(29,783)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(2,093,029)	(599,723)	(165,842)	(2,858,594)
Անձնակազմի զծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(9,095,247)	(3,905,817)	(918,825)	(13,919,889)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	2,874,470	10,144,726	2,950,318	15,969,514
Շահութահարկի զծով ծախս	(626,582)	(2,584,849)	(643,115)	(3,854,546)
Շահույթ տարվա համար	2,247,888	7,559,877	2,307,203	12,114,968

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2019թ.				
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	178,203,827	421,360,830	77,843,858	677,408,515
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	336,668,100	501,886,209	6,936,319	845,490,628

Տոկոսաբեր ակտիվները ներառում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, բանկերին տրված տոկոսակիր վարկերը և փոխաստվությունները, հակադարձ հետզման պայմանագրերի զծով դեբիտորական պարտքերի, հաճախորդներին տրված համախառն վարկերը և փոխաստվությունները և ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդները և մնացորդները (բացառությամբ լորո հաշիվների), հետզման պայմանագրերի զծով կրեդիտորական պարտքերը, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառությունները և ստորադաս փոխառությունները:

Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Ստորև ներկայացված է հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթի բացվածքն ըստ սեզամենտների ՖՀՄՄ 15-ի շրջանակում 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2020թ.				
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	3,273,109	1,629,796	347,117	5,250,022
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	-	1,979,083	-	1,979,083
Այլ հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	372,757	331,269	41	704,067
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	3,645,866	3,940,148	347,158	7,933,172
2019թ.				
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	3,454,430	1,829,542	155,192	5,439,164
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	-	1,001,576	-	1,001,576
Այլ հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	365,843	292,164	-	658,007
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	3,820,273	3,123,282	155,192	7,098,747

6 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	57,670,133	53,157,387
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,793,887	3,015,197
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	959,883	939,980
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	654,823	538,526
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	529,025	504,202
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	135,159	124,304
Այլ	11,485	38,959
	63,754,395	58,318,555
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	928,080	852,706
	64,682,475	59,171,261
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	592,525	624,945
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	924,896	375,741
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	344,965	188,819
	1,862,386	1,189,505
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	66,544,861	60,360,766
Տոկոսային ծախս		
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	15,278,398	12,166,015
Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	8,537,676	9,976,484
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,880,180	3,123,159
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,723,106	1,708,196
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,359,428	1,294,627
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	455,751	558,606
Ակրեդիտիվների և տրամադրված երաշխավորությունների գծով կրեդիտորական պարտքեր	329,915	521,002
Այլ	235	14,063
	31,564,689	29,362,152
Չուտ տոկոսային եկամուտ	34,980,172	30,998,614

7 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման վճարներ	2,466,956	2,602,582
Դրամական փոխանցումներ	788,726	933,286
Կանխիկացում, հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	771,339	806,024
Բրոքերային ծառայություններ և անդերրայթինգ	416,582	585,077
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	561,626	267,337
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	160,277	167,842
Այլ	84,516	77,016
	5,250,022	5,439,164

(ա) Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Բանկի հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը, խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայությունների մատուցումից ստացվող հասույթը: Բանկը միջնորդավճարների և այլ վճարների, խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայությունների գծով հասույթը հիմնականում ճանաչում է ժամանակի որոշակի պահին: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31 ավարտված տարիների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը ներառում է.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը	5,250,022	5,439,164
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	1,979,083	1,001,576
Այլ հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	704,067	658,007
	7,933,172	7,098,747

(բ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի վերաբերյալ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Այլ ակտիվներում ներառված դեբիտորական պարտք	77,288	80,815

8 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,032,296	1,158,619
Դրամական փոխանցումներ	225,418	228,980
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	72,177	41,777
Այլ	141,721	72,004
	1,471,612	1,501,380

9 Չուտ (վնաս)/օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Չուտ (վնաս)/օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով	(320,304)	414,608
Չուտ վնաս արժույթային և տոկոսադրույքային ածանցյալ գործիքների գծով	(3,281,828)	(99,450)
	(3,602,132)	315,158

10 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ սփոթ գործարքներից	6,120,126	4,043,700
Չուտ օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	2,533,704	533,971
	8,653,830	4,577,671

11 Այլ գործառնական եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	1,979,083	1,001,576
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	1,101,332	1,121,772
Չուտ օգուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից	193,942	398,569
Չուտ եկամուտ առգրավված ակտիվների վաճառքից	282,000	232,127
Այլ	422,067	425,880
	3,978,424	3,179,924

12 Այլ գործառնական ծախսեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	861,254	831,320
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին	630,564	684,933
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	413,532	362,373
Գործակալական վճար	220,521	209,165
Գրավի գրանցման ծախսեր	198,886	106,482
Բրոքերային ծառայությունների վճարներ	156,106	109,368
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	95,657	78,260
Ինկասսոցիա	88,723	74,842
Վարկային ռեզիստրի գծով ծախսեր	73,423	68,789
Պահառուական ծառայություններ	54,753	35,386
Քեշբեք և հաճախորդների ներգրավման գծով ծախսեր	16,005	24,515
Հանախորդներին տրված վարկերը սկզբնապես շուկայական տոկոսադրույքներով ճանաչելու հետևանք	-	280,787
Այլ	567,302	539,670
	3,376,726	3,405,890

13 Չուստարժեք կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(5,306)	-	-	(5,306)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	(1)	-	-	(1)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,070	-	-	21,070
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	4,429,578	226,948	12,626,379	17,282,905
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	146,028	18,937	138,866	303,831
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	13,549	-	-	13,549
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	40,925	-	-	40,925
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	32,539	-	-	32,539
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(12,039)	-	-	(12,039)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,935	(123)	42,541	48,353
Փոխատվության հանձնառություններ	214,555	10,525	17,917	242,997
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	4,886,833	256,287	12,825,703	17,968,823

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(19,843)	-	-	(19,843)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	(8)	-	-	(8)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	61,602	-	-	61,602
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	1,080,240	1,756,197	4,653,501	7,489,938
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	7,599	-	(53,803)	(46,204)
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	(27,120)	-	-	(27,120)
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	(22,854)	-	-	(22,854)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(373,558)	-	-	(373,558)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(79,423)	-	-	(79,423)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(10,541)	258	222,722	212,439
Փոխատվության հանձնառություններ	(4,000)	(5,613)	(14,328)	(23,941)
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	612,094	1,750,842	4,808,092	7,171,028

14 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	3,096,396	2,858,594
Գովազդ և շուկայավարում	711,146	899,241
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	375,571	413,885
Զվտիսհատուցվող հարկեր վարձակալության պայմանագրերի գծով	336,814	346,066
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	296,809	210,898
Բարեգործություն և հովանավորություն	233,664	124,058
Անվտանգության ծառայություն	219,359	200,941
Մասնագիտական ծառայություններ	215,120	263,041
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	143,035	150,939
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	134,854	125,950
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսեր	85,758	95,144
Ապահովագրություն	67,693	44,427
Դասընթացներ և կրթություն	43,013	180,677
Հարկեր, բացառությամբ աշխատավարձի գծով հարկերի և շահութահարկի	38,755	23,998
Գրասենյակային ծախսեր	35,305	85,938
Գործուղումների և ներկայացուցչական ծախսեր	20,817	128,400
Այլ	418,349	525,225
	6,472,458	6,677,422

15 Ճահութահարկի գծով ծախս

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	3,993,304	2,784,667
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(1,811,379)	1,069,879
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	2,181,925	3,854,546

2020թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2019թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2020թ. հազ. դրամ	%	2019թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	11,182,129		15,969,514	
Շահութահարկ՝ հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(2,012,783)	(18.0)	(3,193,903)	(20.0)
Զնվազեցվող ծախսեր	(169,142)	(1.5)	(754,970)	(4.7)
Հարկի դրույքի նվազեցման հետևանք*	-	-	94,327	0.6
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(2,181,925)	(19.5)	(3,854,546)	(24.1)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն և գուտ հետաձգված հարկային ակտիվ համապատասխանաբար 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

16 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	20,782,469	30,542,976
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	197,979,703	192,296,163
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	5,398,655	15,619,437
- A1-ից A3 վարկանիշով	6,047,879	3,872,463
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	3,773,668	4,351,050
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	340,486	591,763
- առանց վարկանիշի	107,995	103,187
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	15,668,683	24,537,900
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	234,430,855	247,377,039
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(18,043)	(23,349)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	234,412,812	247,353,690

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի բանկում տեղաբաշխված միջոցներ (2019թ-ին Բանկն ուներ մեկ բանկում տեղաբաշխված միջոցներ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 15,619,437 հազար դրամ:

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 18) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(23,349)	-	-	(23,349)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	23,349	-	-	23,349
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(18,043)	-	-	(18,043)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(18,043)	-	-	(18,043)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(43,192)	-	-	(43,192)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	43,192	-	-	43,192
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(23,349)	-	-	(23,349)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(23,349)	-	-	(23,349)

17 Ներդրումային արժեթղթեր և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

(ա) Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	5,499,944	5,639,623
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	-	496,024
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	5,499,944	6,135,647
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,087,359	-
- B1-ից B3 վարկանիշով	1,699,343	882,314
- առանց վարկանիշի	1,172,405	1,164,084
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	3,959,107	2,046,398
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	9,459,051	8,182,045
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,459,051	8,182,045
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		
Արժույթային սվոփեր	17,515	73,561
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	17,515	73,561
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	9,476,566	8,255,606
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		
Արժույթային սվոփեր	504,412	35,314
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	504,412	35,314

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

(բ) Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	4,967,983	7,037,868
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	4,967,983	7,037,868
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	204,154
- B1-ից B3 վարկանիշով	91,377	90,458
- առանց վարկանիշի	1,905,870	1,815,190
Օտարերկրյա կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B1-ից B3 վարկանիշով	978,804	1,631,420
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,976,051	3,741,222
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	7,944,034	10,779,090
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	82,965	69,895
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,026,999	10,848,985
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	3,181,002	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	3,181,002	-

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(65,037)	-	-	(65,037)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	768	-	-	768
Մարված ակտիվներ	-	-	-	-
Վաճառված ակտիվներ	19,592	-	-	19,592
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(8,321)	-	-	(8,321)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(52,998)	-	-	(52,998)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(144,460)	-	-	(144,460)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	70,802	-	-	70,802
Մարված ակտիվներ	1,854	-	-	1,854
Վաճառված ակտիվներ	101,135	-	-	101,135
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(94,368)	-	-	(94,368)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(65,037)	-	-	(65,037)

(i) Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացվող չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
			2020թ.	2019թ.		
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.75%	3.75%	49,499	36,429
SWIFT	Հայաստանի Հանրապետություն	Դրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	33,466	33,466
					82,965	69,895

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում և քլիրինգային կազմակերպություններում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ այս գործիքների գնահատված իրական արժեքը մոտարկում է դրանց սկզբնական արժեքին 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(գ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	33,667,392	30,880,481
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	-	2,542,987
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	33,667,392	33,423,468
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B1-ից B3 վարկանիշով	152,601	152,571
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	152,601	152,571
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	33,819,993	33,576,039
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(97,688)	(65,149)
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեքով չափվող գուտ ներդրումային արժեթղթեր	33,722,305	33,510,890
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	17,814,988	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	17,814,988	-

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(65,149)	-	-	(65,149)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	2,502	-	-	2,502
Մարված ակտիվներ	17,387	-	-	17,387
Վաճառված ակտիվներ	8,032	-	-	8,032
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(60,460)	-	-	(60,460)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(97,688)	-	-	(97,688)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(438,707)	-	-	(438,707)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	310,003	-	-	310,003
Մարված ակտիվներ	146,524	-	-	146,524
Վաճառված ակտիվներ	203,662	-	-	203,662
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(286,631)	-	-	(286,631)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(65,149)	-	-	(65,149)

18 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	2,312,500	2,093,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	30,931,188	23,303,790
Այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ		
Հայկական բանկեր	2,365,389	1,684,372
ՏՀԶԿ երկրների բանկեր	2,824	-
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	2,368,213	1,684,372
Ընդամենը բանկերին տրված համախառն վարկեր և փոխառվածություններ	35,611,901	27,081,662
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(88,092)	(67,022)
Ընդամենը բանկերին տրված զուտ վարկեր և փոխառվածություններ	35,523,809	27,014,640

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 2% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 10%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 8%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2019թ-ին՝ 12%՝ ՀՀ դրամով և 6%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 16), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կազմում: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ավանդներում ներառված է 30,931,188 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստ արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2019թ-ին՝ 23,303,790 հազար դրամ):

(բ) Բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կենտրոնացում

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր (2019թ-ին նման բանկեր չկային), որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին տրված վարկերը և փոխառվածությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխառվածությունները չսփվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(67,022)	-	-	(67,022)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	67,022	-	-	67,022
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(88,092)	-	-	(88,092)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(88,092)	-	-	(88,092)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(5,420)	-	(60,652)	(66,072)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	5,420	-	-	5,420
Դուրսգրված գումարներ	-	-	58,975	58,975
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	1,677	1,677
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(67,022)	-	-	(67,022)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(67,022)	-	-	(67,022)

19 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ, առանց վարկանիշի	9,988,781	12,934,713
Միջին չափի հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ		
- B1-ից B3 վարկանիշով	4,651,941	5,374,256
- առանց վարկանիշի	2,617,496	5,240,592
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	17,258,218	23,549,561
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1)	(2)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	17,258,217	23,549,559

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ ֆինանսական կազմակերպություն, որի գծով մնացորդները գերազանցեն Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի դիմաց գրավադրված էին 18,956,896 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ կառավարության արժեթղթերը (2019թ-ին՝ 25,415,586 հազար դրամ):

20 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	Ծնթգ.	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	20 (ա)	486,218,524	426,653,712
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	20 (ա)	196,622,644	151,235,570
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	20 (բ)	11,352,912	10,707,784
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	20 (գ)	12,859,539	5,060,739
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ		707,053,619	593,657,805
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	20 (դ)	13,033,506	5,906,852
Պարտքային կորստի գծով պահուստ		(23,591,602)	(13,822,758)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ		696,495,523	585,741,899

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր	353,785,213	322,130,999
Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր	132,433,311	104,522,713
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	486,218,524	426,653,712
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	116,987,087	78,403,125
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ սպառողական վարկեր	79,635,557	72,832,445
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	196,622,644	151,235,570
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	682,841,168	577,889,282
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(22,966,663)	(13,554,046)
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված գուտ վարկեր	659,874,505	564,335,236

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	393,406,245	19,160,907	14,086,560	426,653,712
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	215,489,122	-	-	215,489,122
Մարված ակտիվներ	(167,218,336)	(2,124,484)	(112,028)	(169,454,848)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	4,170,389	(4,170,389)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(12,490,528)	12,490,528	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,128,853)	(11,162,539)	13,291,392	-
Վերականգնումներ	-	-	343,277	343,277
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(6,969,771)	(6,969,771)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	15,722,665	1,488,776	2,945,591	20,157,032
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	446,950,704	15,682,799	23,585,021	486,218,524

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	406,904,273	18,940,841	14,440,258	440,285,372
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	149,704,032	-	-	149,704,032
Մարված ակտիվներ	(148,454,597)	(5,792,401)	(2,272,602)	(156,519,600)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	479,943	(479,943)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(13,426,278)	13,426,278	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(334,326)	(6,933,868)	7,268,194	-
Վերականգնումներ	-	-	355,367	355,367
Դուրսգրված գումարներ	(1,466,802)	-	(5,704,657)	(7,171,459)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	393,406,245	19,160,907	14,086,560	426,653,712

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,169,370	3,999,711	5,206,502	10,375,583
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,190,533	-	-	2,190,533
Մարված ակտիվներ	(370,090)	(203,775)	(12,186)	(586,051)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	16,594	(14,579)	(2,015)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(377,536)	377,536	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(144,023)	(2,388,641)	2,532,664	-
Չեղջի ծախսագրում	-	-	(98,902)	(98,902)
Վերականգնումներ	-	-	343,277	343,277
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(6,965,771)	(6,965,771)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	283,468	339,267	648,130	1,270,865
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները և փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը	953,563	1,107,646	5,756,540	7,817,749
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,721,879	3,217,165	7,408,239	14,347,283

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,832,635	2,749,302	6,516,837	13,098,774
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	419,171	-	-	419,171
Մարված ակտիվներ	(1,039,182)	(838,870)	(1,501,091)	(3,379,143)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,377	(1,377)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,103,102)	1,103,102	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(126,067)	(1,513,111)	1,639,178	-
Չեղջի ծախսագրում	-	-	(40,619)	(40,619)
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները և փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը	651,340	2,500,665	3,941,487	7,093,492
Վերականգնումներ	-	-	355,367	355,367
Դուրսգրված գումարներ	(1,466,802)	-	(5,704,657)	(7,171,459)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,169,370	3,999,711	5,206,502	10,375,583

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	147,599,723	816,744	2,819,103	151,235,570
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	77,217,394	-	-	77,217,394
Մարված ակտիվներ	(33,023,824)	(68,452)	(357,767)	(33,450,043)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	48,617	(30,836)	(17,781)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(7,322,420)	7,322,420	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(4,704,220)	(233,515)	4,937,735	-
Վերականգնումներ	-	-	1,345,075	1,345,075
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,815,988)	(3,815,988)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	3,379,365	(590,891)	1,302,162	4,090,636
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	183,194,635	7,215,470	6,212,539	196,622,644
2019թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	97,861,470	477,659	3,942,896	102,282,025
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	115,984,020	-	-	115,984,020
Մարված ակտիվներ	(63,438,697)	(452,970)	(456,420)	(64,348,087)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	16,116	(16,116)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(813,891)	813,891	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,009,295)	(5,720)	2,015,015	-
Վերականգնումներ	-	-	671,202	671,202
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,353,590)	(3,353,590)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	147,599,723	816,744	2,819,103	151,235,570

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,407,771	217,051	1,553,641	3,178,463
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,298,415	-	-	2,298,415
Մարված ակտիվներ	(1,237,597)	(63,771)	(273,601)	(1,574,969)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	21,796	(8,662)	(13,134)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(279,088)	279,088	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(581,425)	(50,400)	631,825	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	781,677	1,192,382	3,899,600	5,873,659
Չեղյի ծախսագրում	-	-	221,987	221,987
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	1,156,759	124	106,686	1,263,569
Վերականգնումներ	-	-	1,345,075	1,345,075
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,815,988)	(3,815,988)
Ճշգրտումներ արտաբժույթի մասով	5,033	(56,587)	(119,277)	(170,831)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,573,341	1,509,225	3,536,814	8,619,380
2019թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,038,623	127,091	1,338,719	2,504,433
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,565,037	-	-	1,565,037
Մարված ակտիվներ	(387,728)	(7,083)	(289,367)	(684,178)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	11,225	(5,526)	(5,699)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(114,647)	114,647	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(576,341)	(113,563)	689,904	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	(10,115)	101,485	778,768	870,138
Չեղյի ծախսագրում	-	-	(73,513)	(73,513)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(118,283)	-	1,797,217	1,678,934
Վերականգնումներ	-	-	671,202	671,202
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,353,590)	(3,353,590)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,407,771	217,051	1,553,641	3,178,463

(i) **Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	324,731,233	10,644,203	6,899,828	342,275,264
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	11,509,949	11,509,949
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	324,731,233	10,644,203	18,409,777	353,785,213
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,302,726)	(1,960,147)	(5,274,548)	(9,537,421)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	322,428,507	8,684,056	13,135,229	344,247,792
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	122,048,271	4,078,067	871,720	126,998,058
- մինչև 30 օր ժամկետանց	171,200	123,243	91	294,534
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	837,286	20,167	857,453
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	4,283,266	4,283,266
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	122,219,471	5,038,596	5,175,244	132,433,311
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,419,153)	(1,257,018)	(2,133,691)	(4,809,862)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	120,800,318	3,781,578	3,041,553	127,623,449
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	446,950,704	15,682,799	23,585,021	486,218,524
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	443,228,825	12,465,634	16,176,782	471,871,241
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	110,981,104	3,570,354	273,982	114,825,440
- մինչև 30 օր ժամկետանց	165,651	33,210	31,677	230,538
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	313,588	176,259	489,847
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,441,262	1,441,262
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	111,146,755	3,917,152	1,923,180	116,987,087
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(228,404)	(313,343)	(557,268)	(1,099,015)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	110,918,351	3,603,809	1,365,912	115,888,072
Այլ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	71,150,129	1,710,621	380,812	73,241,562
- մինչև 30 օր ժամկետանց	897,751	335,588	73,760	1,307,099
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	1,252,109	178,519	1,430,628
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,656,268	3,656,268
Ընդամենը համախառն այլ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	72,047,880	3,298,318	4,289,359	79,635,557
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(3,344,937)	(1,195,882)	(2,979,546)	(7,520,365)
Ընդամենը զուտ այլ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	68,702,943	2,102,436	1,309,813	72,115,192
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	183,194,635	7,215,470	6,212,539	196,622,644
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	179,621,294	5,706,245	2,675,725	188,003,264
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	630,145,339	22,898,269	29,797,560	682,841,168
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	622,850,119	18,171,879	18,852,507	659,874,505

* Ֆիզիկական անձանց տրված այլ սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները, առցանց սպառողական վարկերը և ապառիկ գնումների համար տրված վարկերը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	294,555,716	16,707,172	2,918,679	314,181,567
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	1,085,331	-	1,085,331
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	6,864,101	6,864,101
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	294,555,716	17,792,503	9,782,780	322,130,999
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(829,702)	(3,977,372)	(3,675,775)	(8,482,849)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	293,726,014	13,815,131	6,107,005	313,648,150
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	98,606,100	1,338,607	427,982	100,372,689
- մինչև 30 օր ժամկետանց	244,429	-	73,462	317,891
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	29,797	188,438	218,235
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,613,898	3,613,898
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	98,850,529	1,368,404	4,303,780	104,522,713
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(339,668)	(22,339)	(1,530,727)	(1,892,734)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	98,510,861	1,346,065	2,773,053	102,629,979
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	393,406,245	19,160,907	14,086,560	426,653,712
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	392,236,875	15,161,196	8,880,058	416,278,129
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	77,690,211	6,830	69,967	77,767,008
- մինչև 30 օր ժամկետանց	79,102	7,331	-	86,433
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	103,527	28,239	131,766
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	417,918	417,918
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	77,769,313	117,688	516,124	78,403,125
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(28,558)	(4,846)	(196,218)	(229,622)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	77,740,755	112,842	319,906	78,173,503
Այլ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	69,358,576	222,073	360,333	69,940,982
- մինչև 30 օր ժամկետանց	471,834	55,780	263,337	790,951
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	421,203	207,859	629,062
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,471,450	1,471,450
Ընդամենը համախառն այլ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	69,830,410	699,056	2,302,979	72,832,445
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,379,213)	(212,205)	(1,357,423)	(2,948,841)
Ընդամենը զուտ այլ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	68,451,197	486,851	945,556	69,883,604
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	147,599,723	816,744	2,819,103	151,235,570
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	146,191,952	599,693	1,265,462	148,057,107
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	541,005,968	19,977,651	16,905,663	577,889,282
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	538,428,827	15,760,889	10,145,520	564,335,236

* Ֆիզիկական անձանց տրված այլ սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները, առցանց սպառողական վարկերը և ապառիկ գնումների համար տրված վարկերը:

(ii) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ձեռքբերված գրավի հիմնական տեսակներն են՝

- Առևտրային վարկերի համար՝ անշարժ գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և դրամական միջոցներ,
- Մանրածախ վարկավորման համար՝ անշարժ գույք:

Բանկը ձեռք է բերում նաև երաշխավորություններ մայր կազմակերպություններից՝ նրանց դուստր կազմակերպություններին տրված վարկերի համար:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարար լինելը ստուգելիս:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը ավելի շատ կախված է վարկառուների վճարունակությունից, քան գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը:

Գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆտների համար որպես գրավ են ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆտների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և անհատական երաշխավորություններով:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2020թ.	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք							
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Ավտոմեքենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ	Չուտ ենթարկվածություն	Համապատասխան ԱՊԿ
հազ. դրամ								
Վարկեր իրավաբանական անձանց	23,585,021	14,127,620	553,089	6,395,278	(2,118,151)	18,957,836	4,627,185	7,408,239
Հիփոթեքային վարկեր	1,923,180	1,919,048	46,823	3,220	(581,106)	1,387,985	535,195	557,268
Այլ սպառողական վարկեր	4,289,359	1,167,686	111,530	45,255	(379,471)	945,000	3,344,359	2,979,546
Ընդամենը	29,797,560	17,214,354	711,442	6,443,753	(3,078,728)	21,290,821	8,506,739	10,945,053

31 դեկտեմբերի 2019թ.	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք							
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Ավտոմեքենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ	Չուտ ենթարկվածություն	Համապատասխան ԱՊԿ
հազ. դրամ								
Վարկեր իրավաբանական անձանց	14,086,560	9,884,809	472,493	1,053,315	(503,854)	10,906,763	3,179,797	5,206,502
Հիփոթեքային վարկեր	516,124	471,901	-	-	(108,953)	362,948	153,176	196,218
Այլ սպառողական վարկեր	2,302,979	917,339	158,963	33,600	(409,049)	700,853	1,602,126	1,357,423
Ընդամենը	16,905,663	11,274,049	631,456	1,086,915	(1,021,856)	11,970,564	4,935,099	6,760,143

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցներով ապահովված վարկերի մնացորդը, որոնց մասով արժեզրկման պահուստ չէր ձևավորվել գրավով ապահովված լինելու պատճառով, կազմում է 1,102,140 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 1,977,340 հազար դրամ):

Առգրավված գրավ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 181,485 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 1,685,144 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հանախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավից 1,454,203 հազար դրամ գումարով գրավը վանառվել է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2019թ-ին՝ 1,255,565 հազար դրամ): 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	1,905,402	3,117,737
Այլ	11,363	89,467
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(92,877)	(178,749)
Ընդամենը առգրավված գրավ	1,823,888	3,028,455

Բանկը մտադիր է վանառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(iii) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հանախորդներին.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մեծածախ առևտուր	107,520,522	92,693,412
Էներգետիկայի ոլորտ	51,052,777	30,213,023
Տրանսպորտ	43,796,861	31,614,958
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	38,329,741	32,508,253
Հյուրանոցային ոլորտ	36,438,293	32,938,353
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	34,392,138	60,432,117
Մանրածախ առևտուր	31,209,552	25,813,737
Շինարարություն	29,940,834	34,518,172
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	29,530,102	26,676,702
Կապի ծառայություններ	26,957,558	8,294,421
Անշարժ գույք	26,125,399	18,351,660
Արդյունաբերություն	9,134,331	16,023,886
Ֆինանսներ և ներդրումներ	6,588,265	6,144,886
Այլ	15,202,151	10,430,132
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	196,622,644	151,235,570
	682,841,168	577,889,282
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(22,966,663)	(13,554,046)
	659,874,505	564,335,236

Ստորև ներկայացված է Բանկի իրավաբանական անձանց տրված վարկերի (զուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետություն	440,711,659	372,080,229
ՏՀԶԿ և ԵՄ	13,619,101	24,817,189
Այլ երկրներ	17,540,481	19,380,711
	471,871,241	416,278,129

(iv) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի յոթ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2019թ-ին՝ ութ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 90,559,754 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 100,346,776 հազար դրամ):

(v) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 31-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(բ) Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	11,352,912	10,707,784
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(20,561)	(7,013)
	11,332,351	10,700,771

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,707,784	-	-	10,707,784
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11,352,912	-	-	11,352,912
Մարված ակտիվներ	(10,707,784)	-	-	(10,707,784)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	11,352,912	-	-	11,352,912

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,720,377	-	-	10,720,377
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,672,728	-	-	10,672,728
Մարված ակտիվներ	(10,685,321)	-	-	(10,685,321)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,707,784	-	-	10,707,784

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	7,012	-	-	7,012
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,561	-	-	20,561
Մարված ակտիվներ	(7,012)	-	-	(7,012)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	20,561	-	-	20,561

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	34,132	-	-	34,132
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	6,999	-	-	6,999
Մարված ակտիվներ	(34,118)	-	-	(34,118)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	7,013	-	-	7,013

Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և փոխադրամիջոցներով:

(գ) Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց դեբիտորական պարտքեր ակրեդիտիվների գծով	12,859,539	5,060,739
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(55,462)	(14,537)
	12,804,077	5,046,202

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	5,060,739	-	-	5,060,739
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,210,732	-	-	10,210,732
Մարված ակտիվներ	(2,411,932)	-	-	(2,411,932)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	12,859,539	-	-	12,859,539

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	8,305,930	-	-	8,305,930
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,752,132	-	-	2,752,132
Մարված ակտիվներ	(5,997,323)	-	-	(5,997,323)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	5,060,739	-	-	5,060,739

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	14,537	-	-	14,537
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	35,925	-	-	35,925
Մարված ակտիվներ	(6,815)	-	-	(6,815)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	11,815	-	-	11,815
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	55,462	-	-	55,462

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	37,391	-	-	37,391
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	7,806	-	-	7,806
Մարված ակտիվներ	(30,660)	-	-	(30,660)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	14,537	-	-	14,537

(դ) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	3,841,013	1,620,206
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	10,788,243	1,417,781
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	1,122,663	4,345,955
	15,751,919	7,383,942
Չվաստակառն ֆինանսական եկամուտ	(2,718,413)	(1,477,090)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում	13,033,506	5,906,852
Արժեզրկման գծով պահուստ	(548,916)	(247,162)
Չուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	12,484,590	5,659,690
Ֆինանսական վարձակալությունում զուտ ներդրումները ներառում են՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	3,075,850	1,435,309
Մեկից երկու տարի ժամկետով	3,052,556	1,331,204
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	2,512,927	1,167,345
Երեքից չորս տարի ժամկետով	1,852,526	719,592
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	1,099,538	391,708
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	891,193	614,532
	12,484,590	5,659,690

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	5,577,779	-	329,073	5,906,852
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	8,497,747	-	-	8,497,747
Մարված ակտիվներ	(1,339,750)	-	(31,343)	(1,371,093)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(91,744)	91,744	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(280,880)	-	280,880	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	12,363,152	91,744	578,610	13,033,506

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,863,354	-	438,476	2,301,830
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,140,682	-	-	4,140,682
Մարված ակտիվներ	(394,914)	-	(151,428)	(546,342)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(31,343)	-	31,343	-
Վերականգնումներ	-	-	10,682	10,682
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	5,577,779	-	329,073	5,906,852

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	15,746	-	231,416	247,162
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	76,311	-	-	76,311
Մարված ակտիվներ	-	-	(21,859)	(21,859)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(268)	268	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(638)	-	638	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երկարաժամկետ տվյալների փոփոխությունները	70,623	18,669	160,087	249,379
Չեղջի ծախսագրում	-	-	(2,077)	(2,077)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	161,774	18,937	368,205	548,916

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	12,064	-	265,561	277,625
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11,601	-	-	11,601
Մարված ակտիվներ	(4,002)	-	(10,682)	(14,684)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(3,917)	-	3,917	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները	-	-	(43,121)	(43,121)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	5,059	5,059
Վերականգնումներ	-	-	10,682	10,682
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	15,746	-	231,416	247,162

(i) **Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի որակի վերլուծություն**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	11,959,564	91,744	89,915	12,141,223
- մինչև 30 օր ժամկետանց	403,588	-	-	403,588
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	488,695	488,695
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	12,363,152	91,744	578,610	13,033,506
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(161,774)	(18,937)	(368,205)	(548,916)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	12,201,378	72,807	210,405	12,484,590

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	5,577,779	-	-	5,577,779
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	31,344	31,344
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	297,729	297,729
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	5,577,779	-	329,073	5,906,852
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(15,746)	-	(231,416)	(247,162)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	5,562,033	-	97,657	5,659,690

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

(iii) Գրավի վերլուծություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2020թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք				Ընդամենը գրավ	Չուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ			
հազ. դրամ								
Ֆինանսական վարձակալություն	578,610	39,293	154,020	76,078	(17,843)	251,548	327,062	368,205
Ընդամենը	578,610	39,293	154,020	76,078	(17,843)	251,548	327,062	368,205

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2019թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք				Ընդամենը գրավ	Չուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ			
հազ. դրամ								
Ֆինանսական վարձակալություն	329,073	-	126,500	-	-	126,500	202,573	231,416
Ընդամենը	329,073	-	126,500	-	-	126,500	202,573	231,416

21 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	4,759,362	7,643,528	2,506,026	303,730	3,151,700	18,364,346
Ավելացումներ	116,029	767,617	54,212	-	1,037,870	1,975,728
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(99,145)	(328,572)	(101,862)	-	(374,304)	(903,883)
Տեղափոխումներ	-	(186,395)	186,395	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	4,776,246	7,896,178	2,644,771	303,730	3,815,266	19,436,191
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	1,545,436	3,616,602	605,485	114,429	1,320,000	7,201,952
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	279,714	894,559	216,553	39,755	722,332	2,152,913
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(10,120)	(215,036)	(68,490)	-	(365,564)	(659,210)
Տեղափոխումներ	-	(16,361)	16,361	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	1,815,030	4,279,764	769,909	154,184	1,676,768	8,695,655
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	2,961,216	3,616,414	1,874,862	149,546	2,138,498	10,740,536
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ						
հազ. դրամ	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	4,531,055	6,267,277	2,321,987	298,130	2,570,230	15,988,679
Ավելացումներ	279,476	1,448,953	232,688	30,271	856,191	2,847,579
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(51,169)	(72,702)	(48,649)	(24,671)	(274,721)	(471,912)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	4,759,362	7,643,528	2,506,026	303,730	3,151,700	18,364,346
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	1,278,411	2,847,926	458,661	98,710	1,064,634	5,748,342
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	318,194	807,793	187,465	38,110	479,817	1,831,379
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(51,169)	(39,117)	(40,641)	(22,391)	(224,451)	(377,769)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	1,545,436	3,616,602	605,485	114,429	1,320,000	7,201,952
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	3,213,926	4,026,926	1,900,541	189,301	1,831,700	11,162,394

22 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ: Վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10-ից 20 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	11,235,119	10,984,619
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	192,695	74,839
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(943,483)	(1,027,215)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ	159,560	1,202,876
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,643,891	11,235,119

(բ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	943,483	1,027,215
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	1,359,428	1,294,627

(գ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալությունների գծով	1,853,981	1,444,183

23 Այլ ակտիվներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Չավարտված գործարքների գծով դեբիտորական պարտքեր	1,839,832	2,043,477
Բրոքերային հաշիվներ	765,568	373,512
Սահմանափակումով հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում	622,671	569,931
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(70,434)	(42,495)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,157,637	2,944,425
Կանխավճարներ մատակարարներին	6,030,644	2,299,207
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	1,215,094	863,805
Պաշարներ	194,032	188,858
Այլ	16,371	83,685
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	7,456,141	3,435,555
Ընդամենը այլ ակտիվներ	10,613,778	6,379,980

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,343	467	37,685	42,495
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	5,935	(123)	42,541	48,353
Դուրսգրումներ	-	-	(301,061)	(301,061)
Վերականգնումներ	-	-	280,647	280,647
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,278	344	59,812	70,434

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	14,884	209	3,405	18,498
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(37,133)	37,133	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(37,359)	37,359	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	26,592	484	185,327	212,403
Դուրսգրումներ	-	-	(188,406)	(188,406)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,343	467	37,685	42,495

24 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	15,496,687	13,092,867
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից		
- Մինչև 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	7,352,076	10,674,325
- Ավելի քան 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	15,676,267	4,568,199
Ակրեդիտիվների գծով պարտավորություններ	17,058,096	5,512,922
Լորո հաշիվներ	262,390	640,500
	55,845,516	34,488,813

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումը և վարչարարությունն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմեր (2019թ-ին նման պայմանագրային կողմեր չկային), որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

25 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	90,671,553	77,232,696
- Իրավաբանական անձինք	261,862,919	260,795,880
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	157,045,702	171,586,444
- Իրավաբանական անձինք	89,380,492	83,608,413
	598,960,666	593,223,433

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 1,102,140 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 1,977,340 հազար դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների դիմաց:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու հաճախորդ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երեք հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 151,070,677 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 144,761,622 հազար դրամ):

26 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	77,966,049	50,000,346
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների համար թողարկված կանաչ պարտատոմսեր	26,959,811	-
Մուրհակներ	1,990,453	4,572,709
	106,916,313	54,573,055

2020թ. դեկտեմբերի դրությամբ Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով՝ համապատասխանաբար 22.1 միլիարդ դրամ և 105.7 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով (2019թ-ին՝ պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով՝ համապատասխանաբար 8 միլիարդ դրամ և 86.7 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով): 2020թ. դեկտեմբերի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է համապատասխանաբար 22,385,424 հազար դրամ և 55,580,625 հազար դրամ (2019թ-ին՝ համապատասխանաբար 8,125,943 հազար դրամ և 41,874,403 հազար դրամ):

Բանկի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում:

2016թ-ին իր ներդրումների կառավարչի՝ «ResponsAbility Investments AG» միջոցով Բանկը չորս լյուքսեմբուրգյան հիմնադրամներում տեղաբաշխել էր ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 20,000,000 ԱՄՆ դոլար գումարով մուրհակներ, որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2021թ-ին: 2020թ. դեկտեմբերի դրությամբ մուրհակների հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 1,990,453 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 4,572,709 հազար դրամ):

2020թ-ին Բանկը թողարկել է 42 միլիոն եվրո գումարով կանաչ պարտատոմսեր՝ 3.05% տոկոսադրույքով, որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. նոյեմբերի 26-ին: Կանաչ պարտատոմսերը թողարկվել են Նիդերլանդների ձեռնարկատիրական զարգացման բանկի (FMO) հետ սերտ համագործակցությամբ, որը նաև այս գործարքի հիմնական ներդրողն է: Կանաչ պարտատոմսերի թողարկման նպատակը շրջակա միջավայրի կայունությանը նպաստող «կանաչ» ծրագրերի ֆինանսավորումն է:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդ առ 1 հունվարի	54,573,055	50,846,356
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	61,954,944	21,864,967
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(15,091,797)	(17,659,493)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	46,863,147	4,205,474
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,880,180	3,123,159
Վճարված տոկոսներ	(3,635,482)	(3,037,022)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի	106,916,313	54,573,055

27 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	128,879,544	126,654,327
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	27,818	31,280
	128,907,362	126,685,607
Ստորադաս փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	48,416,832	36,495,281
	48,416,832	36,495,281

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ ֆինանսական կազմակերպությունից (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հինգ) ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 133,062,388 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 114,833,909 հազար դրամ):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են՝

- Կապակցված կողմ չհանդիսացող միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված փոխառություն (26,837,952 հազար դրամ), որի մարման ժամկետն է 2022թ. հունվարի 11-ը:
- Այլ երկու ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված փոխառություններ՝ 5,139,002 հազար դրամ գումարով և 2026թ. հունվարի 15-ին մարման ժամկետով, 8,546,505 հազար դրամ գումարով և 2027թ. հունվարի 15-ին մարման ժամկետով, 262,890 հազար դրամ գումարով և 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ժամկետով և 7,630,483 հազար դրամ գումարով և 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ժամկետով:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(զ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	126,685,607	36,495,281
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	22,405,950	7,280,620
Մարումներ	(33,524,720)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(11,118,770)	7,280,620
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	13,370,552	4,994,383
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	5,560,007	2,977,669
Վճարված տոկոսներ	(5,590,034)	(3,331,121)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	128,907,362	48,416,832

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	120,913,209	50,414,125
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	36,670,697	2,402,111
Մարումներ	(28,146,725)	(15,346,760)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	8,523,972	(12,944,649)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(2,887,489)	(564,649)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	6,198,375	3,778,109
Վճարված տոկոսներ	(6,062,460)	(4,187,655)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	126,685,607	36,495,281

28 Այլ պարտավորություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	2,452,591	3,433,379
Կրեդիտորական պարտքեր ճանապարհին	1,795,366	1,262,818
Ֆակտորինգի պայմանագրերին վերաբերող ֆինանսական պարտավորություններ	837,651	954,480
Կրեդիտորական պարտքեր	656,800	995,216
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	152,325	176,713
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	246,338	1,438,284
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	6,141,071	8,260,890
Այլ վճարվելիք հարկեր	1,128,154	305,946
ՀՀ ԿԲ-ի կողմից դեռ չհաստատված նորմատիվային կապիտալի համայրում	-	95,484
Հետաձգված եկամուտ	29,362	3,003
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,157,516	404,433
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	7,298,587	8,665,323

29 Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ՀՀ կենտրոնական բանկին վճարվելիք գումարներ	20,005,910	-
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր հետգնման պայմանագրերի գծով	20,005,910	-

Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմեր (2019թ-ին նման պայմանագրային կողմեր չկային), որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

30 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 116,834 սովորական բաժնետոմսից (2019թ-ին՝ 116,710): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 320 հազար դրամ և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

2020թ-ին Բանկը թողարկել է լրացուցիչ 124 բաժնետոմս՝ 320,000 դրամ անվանական արժեքով (2019թ-ին՝ 146 բաժնետոմս՝ 320,000 դրամ անվանական արժեքով) և 770,031 դրամ տեղաբաշխման արժեքով (2019թ-ին՝ 599,687 դրամ): 2020թ-ին և 2019թ-ին բոլոր թողարկված բաժնետոմսերն ամբողջությամբ ձեռք են բերվել «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերության կողմից:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահանջումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Ճահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չքաշխված շահույթի չափով:

2020թ-ին Բանկը չի հայտարարել և չի վճարել է շահաբաժիններ (2019թ-ին հայտարարել է վճարել է 1,050,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ):

31 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան/փորձն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Ռոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Բանկն իրականացնում է մեծ թվով սթրես թեստեր առանձին առևտրային պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրեսի թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2020թ.			2019թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.15%	7.1%	3.4%	9.5%	6.7%	4.8%
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.69%	7.64%	-	10.2%	7.5%	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7.82%	-	-	8.6%	6.2%	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	6.2%	-	-	5.3%	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	6.6%	3.6%	-	6.1%	3.4%	0.5%
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11.78%	7.95%	6.17%	12.7%	8.9%	6.2%
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	10.8%	7.1%	5.8%	13.9%	7.9%	6.5%
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	12.0%	8.5%	5.9%	14.2%	8.8%	6.1%
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	-	4.8%	4.4%	-	8.7%	5.3%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6.26%	2.12%	0.49%	6.5%	2.2%	1.7%
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	5.41%	-	-	-	-	-
Հանախորդների ժամկետային ավանդներ	8.75%	3.55%	1.48%	9.0%	4.1%	1.8%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.53%	5.03%	3.05%	9.7%	5.2%	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	3.64%	6.26%	-	10.2%	6.3%
Այլ փոխառություններ	8.04%	3.00%	2.77%	8.4%	5.0%	2.8%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(461,000)	(1,049,753)
100 բկ գուգահեռ նվազում	461,000	1,049,753

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2020թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2019թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(307,040)	(315,398)
100 բկ գուգահեռ նվազում	307,040	315,398

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	156,408,740	22,510,097	4,394,666	183,313,503
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,928,048	87,445	-	3,015,493
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,863,402	-	-	2,863,402
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	28,213,458	5,003,217	32,050	33,248,725
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	7,699,295	-	-	7,699,295
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	311,549,981	129,309,804	2,026,516	442,886,301
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	5,069,483	7,734,594	-	12,804,077
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	2,995,076	4,737,101	-	7,732,177
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	7,162,697	3,603,282	10,376	10,776,355
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,807,199	79,843	35,341	1,922,383
Ընդամենը ակտիվներ	526,697,379	173,065,383	6,498,949	706,261,711
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	424,588	-	-	424,588
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	30,251,908	10,012,647	707	40,265,262
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	345,067,858	67,547,624	7,825,550	420,441,032
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	57,571,078	26,959,811	-	84,530,889
Ստորադաս փոխառություններ	34,731,325	13,685,507	-	48,416,832
Այլ փոխառություններ	72,121,984	44,120,072	-	116,242,056
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	857,489	609,531	45,017	1,512,037
Ընդամենը պարտավորություններ	541,026,230	162,935,192	7,871,274	711,832,696
Չուտ դիրքը	(14,328,851)	10,130,191	(1,372,325)	(5,570,985)
Աձանցյալ գործիքների ազդեցությունը	6,724,532	(16,668,860)	21,182	(9,923,146)
Չուտ դիրքը	(7,604,319)	(6,538,669)	(1,351,143)	(15,494,131)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31,370,523	136,945,002	5,668,474	173,983,999
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,788,708	45,873	-	1,834,581
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,353,097	-	-	3,353,097
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,542,987	-	-	2,542,987
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20,101,586	4,824,324	-	24,925,910
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	1,346,506	7,524,129	-	8,870,635
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	328,225,481	80,824,999	1,740,067	410,790,547
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	1,574,039	3,472,163	-	5,046,202
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	1,994,946	948,658	-	2,943,604
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	6,902,267	3,015,623	2,985	9,920,875
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,761,925	29,107	57,915	1,848,947
Ընդամենը ակտիվներ	400,962,065	237,629,878	7,469,441	646,061,384
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	13,556,167	4,869,901	1,018,093	19,444,161
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	361,523,559	63,486,589	7,214,487	432,224,635
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	46,447,112	-	-	46,447,112
Ստորադաս փոխառություններ	25,027,671	11,467,610	-	36,495,281
Այլ փոխառություններ	74,938,072	36,480,965	-	111,419,037
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,292,686	450,630	18,164	1,761,480
Ընդամենը պարտավորություններ	522,785,267	116,755,695	8,250,744	647,791,706
Չուտ դիրքը	(121,823,202)	120,874,183	(781,303)	(1,730,322)
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	118,470,708	(122,495,280)	(239,651)	(4,264,223)
Չուտ դիրքը	(3,352,494)	(1,621,097)	(1,020,954)	(5,994,545)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի ան 10%-ով	(760,432)	(335,249)
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի ան 10%-ով	(653,867)	(162,110)

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի անը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկավորման ստորաբաժանման կողմից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ամանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 20-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 33-ում:

Covid-19

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակի վրա Covid-19 ազդեցությունը գնահատելու համար Բանկն առանձին վերլուծել է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պորտֆելները:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը գնահատվել են անհատական հիմունքով՝ պարզելու համար, թե արդյոք Covid-19 հետևանքները հանգեցրել են վարկառուների պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի: Գնահատման նպատակների համար Բանկը հաշվի է առել հետևյալ գործոնները.

- վարկերի պայմանների վերանայման նշանակալիությունը/մասշտաբը Covid-19 հետևանքով,
- վարկառուի գուտ ակտիվների ծավալը,
- վարկի գրավով ապահովված լինելը,
- վարկերի փաստացի մարումները պայմանների վերանայումից հետո,
- արդյոք վարկառուն գործում է Covid-19-ից առավել տուժած ոլորտներում,
- կառավարության կողմից տնտեսության համար սահմանված սահմանափակումների երկարատևությունը:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկերը վերլուծվել են խմբային հիմունքով՝ հիմք ընդունելով ժամկետանցությունը:

Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականություն	Պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականությունը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
--	--

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին
 Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքսի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-փուլ
 Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:

2-րդ փուլ
 Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:

3-րդ փուլ
 Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված
 Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտագանգման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտագանգում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով դեկավարության դատողությունից: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանգում տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ: Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Խմբավորում

Բանկը չունի ներքին վարկանիշային համակարգ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար, որը կարող է օգտագործվել պարտագանգում տեղի ունենալու հավանականությունը գնահատելու համար: Բանկն առանձնացնում է պորտֆելների հետևյալ տեսակները.

- կորպորատիվ վարկեր,
- սպառողական վարկեր,
- հիփոթեքային վարկեր:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտագանգում տեղի ունենալու հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտագանգում տեղի ունենալու հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք էական ազդեցություն ունեն պարտագանգում տեղի ունենալու հավանականության վրա:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հաշվի առնելով թե՛ պարտքի գումարը մեծացնելու հաճախորդի հնարավորությունը առաջիկա պարտագանգման դեպքում և թե՛ հնարավոր վաղաժամ մարումը: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով՝ Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին հավասար է այդ վարկերի հաշվեկշռային արժեքին:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին որոշվում է նախքան պարտագանցման տեղի ունենալու ամսաթիվը չկատարված պարտականություններով վարկերի ամորտիզացված արժեքի վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Կորուստը պարտագանցման դեպքում

Հաճախորդներին տրված 1-ին փուլի վարկերի, ինչպես նաև անհատական հիմունքով ոչ էական 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար, Բանկը պարտագանցման դեպքում կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Բանկը պարտագանցման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտագանցման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները չկատարված պարտականություններով բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտագանցման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և գեղջվում է պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույթով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է չկատարված պարտականություններով վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից ստացված դրամական միջոցներ, երաշխավորից ստացված դրամական միջոցներ, գրավի վաճառքից ստացված դրամական միջոցներ և այլն): Առանձին վերցված նշանակալի 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար Բանկը պարտագանցման դեպքում կորուստը հաշվարկում է անհատական հիմունքով՝ հաշվի առնելով ակնկալվող դրամական միջոցները, ներառյալ գրավի իրացումից ստացվելիք դրամական հոսքերը:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի ան

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումները ավելի քան 30 օր ժամկետանց են:

Պարտքային ռիսկի աճը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններում,
- վարկառուի զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- մակրոտնտեսական ցուցանիշների վատթարացումը և դրանց հնարավոր ազդեցությունը վարկառուի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը որպես ապագայամետ տեղեկատվություն օգտագործում է մակրոտնտեսական ցուցանիշներ լայն շրջանակ, որոնցից են՝

- սպառողական գների ինդեքսը,
- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- ՌԴ ռուբլի /ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- արտահանման ծավալները,
- ներմուծման ծավալները:

Մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները Բանկը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական հետաքննությունների բաժնից): Բանկի Պարտքային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի յուրաքանչյուր սցենարում օգտագործված մակրոտնտեսական ցուցանիշները/ենթադրությունները:

	ԱՊԿ սցենար	Որոշված		2021թ.	2022թ.
		հավանականություն, %			
Հիմնական գործոններ					
Սպառողական գների ինդեքս					
	Լավատեսական	20%		101.221	99.221
	Բազային	50%		104.100	102.100
	Վատատեսական	30%		106.979	104.979
ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք					
	Լավատեսական	20%		439.5155	442.8155
	Բազային	50%		487.1000	490.4000
	Վատատեսական	30%		534.6845	537.9845
ՌԴ ռուբլու/ՀՀ դրամ փոխարժեք					
	Լավատեսական	20%		9.3909	9.5709
	Բազային	50%		6.8000	6.9800
	Վատատեսական	30%		4.2091	4.3891
Արտահանում, մլն. ՀՀ դրամ					
	Լավատեսական	20%		3,452.56	3,880.56
	Բազային	50%		2,911.00	3,339.00
	Վատատեսական	30%		2,369.44	2,797.44
Ներմուծում, մլն. ՀՀ դրամ					
	Լավատեսական	20%		5,828.09	6,530.09
	Բազային	50%		5,165.00	5,867.00
	Վատատեսական	30%		4,501.90	5,203.90

Վերը աղյուսակում ներկայացված բազային կանխատեսումների հետ մեկտեղ (50% հավանականությամբ) Բանկը օգտագործում է նաև ցնցումային մակրոտնտեսական փոփոխականներ ակնկալվող պարտքային կորուստները լավատեսական (20% հավանականությամբ) և վատատեսական (20% հավանականությամբ) սցենարներով հաշվարկելու համար: Այս ցուցանիշները գնահատվում են ակնկալվող պարտքային կորուստների վերջնական ցուցանիշը ստանալու համար: 2019թ-ին Բանկը սցենարների համար կիրառել էր հետևյալ ցուցանիշները. բազային սցենարի 60% հավանականություն, թե՛ լավատեսական և թե՛ վատատեսական սցենարի 20% հավանականություն: Բանկը ճշգրտել է սցենարների կշիռները 2020թ-ին՝ Covid-19 և Լեռնային Ղարաբաղի զինված հակամարտության հետևանքները արտացոլելու համար: Covid-19 և Լեռնային Ղարաբաղի զինված հակամարտության հետևանքով 1-ին փուլի համար պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականությունն աճել է 0.92%-ով՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար և 0.37% – 0.66%-ով՝ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	17,258,217	-	17,258,217	(17,258,217)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	17,258,217	-	17,258,217	(17,258,217)		-
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(20,005,910)	-	(20,005,910)	(20,005,910)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(20,005,910)	-	(20,005,910)	(20,005,910)		-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	23,549,559	-	23,549,559	(23,549,559)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	23,549,559	-	23,549,559	(23,549,559)		-
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-		-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Ակտիվների և պարտավորությունների բաժնի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել: Վճարումները, որոնց մասին հաճախորդները պետք է ծանուցվեն, դիտարկվում են այնպես, ինչպես եթե ծանուցումն անմիջապես ներկայացված լիներ, բացառությամբ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, որոնց համար նշված են մարումների ակնկալվող ժամկետները: Այնուամենայնիվ Բանկն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որին Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված ավանդներին վերաբերող Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև		1-ից			Ավելի		Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
	1 ամիս	3 ամիս	6 ամիս	12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարի			
Ֆինանսական պարտավորություններ									
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	671,173	9,788,969	2,140,395	10,044,487	27,041,389	8,879,204	58,565,617	55,845,516	
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	20,005,910	-	-	-	-	-	20,005,910	20,005,910	
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	377,784,438	33,918,155	62,517,276	102,828,820	29,500,256	31,671	606,580,616	598,960,666	
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	289,902	1,809,383	9,345,396	13,882,209	92,369,439	-	117,696,329	106,916,313	
Ստորադաս փոխառություններ	382,925	246,845	429,396	1,047,523	32,043,921	24,811,934	58,533,577	48,416,832	
Այլ փոխառություններ	44,891	2,169,847	25,886,044	24,629,226	81,521,573	2,234,003	136,485,584	128,907,362	
Վարձակալության գծով պարտավորություն	381,931	78,286	460,217	920,433	6,526,415	16,143,973	24,511,255	11,231,832	
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	399,561,170	48,011,485	100,349,757	153,352,698	269,002,993	52,100,785	1,022,378,888	970,284,431	
Փոխատվության հանձնառություններ	63,218,127	-	-	-	-	-	63,218,127	63,218,127	

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,423,237	382,500	5,422,238	2,996,415	17,722,515	3,279,917	37,226,822	34,488,813
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	356,185,087	34,927,937	72,038,201	107,275,162	31,440,265	70,768	601,937,420	593,223,433
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,906,704	654,511	3,054,746	6,087,421	40,713,121	-	55,416,503	54,573,055
Ստորադաս փոխառություններ	1,143,339	-	357,153	1,579,947	30,511,336	12,653,304	46,245,079	36,495,281
Այլ փոխառություններ	2,003,027	3,557,813	6,747,436	13,957,126	109,942,627	4,681,113	140,889,142	126,685,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	379,639	77,107	456,749	913,491	6,648,388	17,548,888	26,024,262	11,373,257
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	372,041,033	39,599,868	88,076,523	132,809,562	236,978,252	38,233,990	907,739,228	856,839,446
Փոխատվության հանձնառություններ	36,452,296	-	-	-	-	-	36,452,296	36,452,296

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հանախորդներից ներգրավված միջոցներում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Բանկը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ըստ ավանդատուի պահանջի՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Վերը ներկայացված աղյուսակում այս ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև առանձին ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ մարման ժամկետների:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	15,504,582	15,654,242
1-ից 3 ամիս ժամկետով	22,458,045	21,331,283
3-ից 6 ամիս ժամկետով	28,460,763	32,823,920
6-ից 12 ամիս ժամկետով	72,668,859	84,317,753
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	17,953,453	17,459,245
	157,045,702	171,586,444

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	234,412,812	-	-	-	-	-	-	234,412,812
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	52,946	479,885	1,563,706	6,095,657	1,284,372	-	-	9,476,566
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	32,306	2,492,014	6,638,866	1,961,850	82,965	-	11,208,001
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	-	4,494,005	11,658,102	23,599,731	11,785,455	-	-	51,537,293
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	1,836,523	-	528,866	-	33,158,420	-	35,523,809
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	17,258,217	-	-	-	-	-	-	17,258,217
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	28,948,628	35,955,332	104,829,225	307,555,342	160,860,344	-	21,725,634	659,874,505
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	30,071	4,899,987	3,349,425	4,524,594	-	-	-	12,804,077
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	297,048	508,848	2,238,398	8,550,502	728,961	-	160,833	12,484,590
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	110,107	4,221,344	7,000,900	-	-	-	-	11,332,351
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,740,536	-	10,740,536
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	10,643,891	-	10,643,891
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	1,028,409	-	-	-	-	1,028,409
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,823,888	-	1,823,888
Այլ ակտիվներ	2,549,148	194,624	6,028,531	-	-	1,841,475	-	10,613,778
Ընդամենը ակտիվներ	283,658,977	52,622,854	140,188,710	357,493,558	76,620,982	58,291,175	21,886,467	1,090,762,723
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	13,465	74,373	8,013	408,561	-	-	-	504,412
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	20,005,910	-	-	-	-	-	-	20,005,910
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	665,161	9,770,834	11,403,483	25,113,016	8,893,022	-	-	55,845,516
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	283,685,459	51,887,128	194,398,418	68,964,206	25,455	-	-	598,960,666
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	201,919	1,367,669	19,282,112	86,064,613	-	-	-	106,916,313
Ստորադաս փոխառություններ	352,429	133,162	35,022	26,278,835	21,617,384	-	-	48,416,832
Այլ փոխառություններ	44,820	1,794,210	47,750,301	77,208,100	2,109,931	-	-	128,907,362
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	2,610,472	-	-	-	-	2,610,472
Վարձակալության գծով պարտավորություն	43,445	94,841	394,153	1,853,007	8,846,386	-	-	11,231,832
Հանձնառությունների գծով պահուստ	359,219	-	-	-	-	-	-	359,219
Այլ պարտավորություններ	2,694,114	1,595,189	3,009,284	-	-	-	-	7,298,587
Ընդամենը պարտավորություններ	308,065,941	66,717,406	278,891,258	285,890,338	41,492,178	-	-	981,057,121
Չուս դիրքը	(24,406,964)	(14,094,552)	(138,702,548)	71,603,220	135,128,804	58,291,175	21,886,467	109,705,602

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հանախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	247,353,690	-	-	-	-	-	-	247,353,690
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	73,561	79,022	1,038,564	4,535,502	2,528,957	-	-	8,255,606
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	90,547	808,703	5,970,379	3,909,460	69,896	-	10,848,985
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	-	123,001	11,113,364	17,540,179	4,734,346	-	-	33,510,890
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	1,675,211	-	-	25,339,429	-	27,014,640
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	20,528,933	3,020,626	-	-	-	-	-	23,549,559
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	15,704,060	37,817,854	95,597,883	261,472,206	142,038,626	-	11,704,607	564,335,236
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	57,104	166,237	941,852	3,881,009	-	-	-	5,046,202
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	19,361	222,207	989,947	3,591,396	736,957	-	99,822	5,659,690
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	3,768,376	2,546,638	4,385,757	-	-	-	-	10,700,771
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	11,162,394	-	11,162,394
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	11,235,119	-	11,235,119
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,028,455	-	3,028,455
Այլ ակտիվներ	2,080,176	189,450	2,672,652	-	-	1,437,702	-	6,379,980
Ընդամենը ակտիվներ	289,585,261	44,255,582	119,223,933	296,990,671	153,948,346	52,272,995	11,804,429	968,081,217
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	35,314	-	-	-	-	-	-	35,314
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,413,097	363,086	16,029,223	7,670,584	3,012,823	-	-	34,488,813
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	309,442,880	49,002,050	190,132,871	44,586,889	58,743	-	-	593,223,433
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,894,341	315,412	11,754,830	37,608,472	-	-	-	54,573,055
Ստորադաս փոխառություններ	1,042,671	-	23,934	23,985,000	11,443,676	-	-	36,495,281
Այլ փոխառություններ	2,000,252	3,078,393	16,554,283	100,816,265	4,236,414	-	-	126,685,607
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	279,389	-	-	-	-	279,389
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	-	918,445	-	-	-	918,445
Վարձակալության գծով պարտավորություն	37,939	77,307	354,050	1,923,342	8,980,619	-	-	11,373,257
Հանձնառությունների գծով պահուստ	116,222	-	-	-	-	-	-	116,222
Այլ պարտավորություններ	3,717,426	516,300	4,431,597	-	-	-	-	8,665,323
Ընդամենը պարտավորություններ	328,700,142	53,352,548	239,560,177	217,508,997	27,732,275	-	-	866,854,139
Չուտ դիրքը	(39,114,881)	(9,096,966)	(120,336,244)	79,481,674	126,216,071	52,272,995	11,804,429	101,227,078

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում.

	2020թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2019թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 31 դեկտեմբերի	105.5%	100.7%
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	85.32%	94.5%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

32 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակներում, քաղաքականությունում և ընթացակարգերում տեղի չի ունեցել որևէ փոփոխություն նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2019թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին դասի կապիտալ	109,740,188	93,090,744
2-րդ դասի կապիտալ	19,383,780	22,059,312
Ընդամենը կապիտալ	129,123,968	115,150,056
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	927,581,125	781,286,761
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	13.92%	14.74%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

33 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	17,191,180	16,219,615
Ոչ ֆինանսական երաշխավորություններ	16,357,723	9,745,780
Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	12,085,764	5,649,694
Չօգտագործված վարկեր և վարկային գծով	9,094,265	-
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	8,489,195	4,837,207
	63,218,127	36,452,296
Արժեզրկման գծով պահուստ	(359,219)	(116,222)

Բացի վերը նշված փոխատվության հանձնառություններից, Բանկն ունի չօգտագործված վարկեր և վարկային գծեր, որոնց օգտագործումը պետք է լրացուցիչ հաստատվի Բանկի կողմից: Բանկը համարում է, որ մնացորդների գծով հանձնառություններ չեն ստանձվել: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները, որոնց գծով հանձնառություններ չեն ստանձվել, կազմում են 11,884,119 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 16,588,493 հազար դրամ):

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանձնառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	111,188	3,620	1,414	116,222
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	78,641	-	-	78,641
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(28,812)	(2,068)	(1,414)	(32,294)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(9,674)	9,674	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(3)	(1,552)	1,555	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	174,403	4,471	17,776	196,650
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	325,743	14,145	19,331	359,219

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	120,080	5,755	14,328	140,163
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	112,346	-	-	112,346
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(22,837)	(5,231)	(326)	(28,394)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,892)	4,892	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(1,414)	1,414	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(93,509)	(382)	(14,002)	(107,893)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	111,188	3,620	1,414	116,222

34 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

35 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝ «Իմաստ Գրուպ» (Սի-Ուայ) (48.95%), ՎՉԵԲ (17.76%), ԱԶԲ (13.94%), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» (11.83%) և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ. (7.52%):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վերջնական վերահսկող կողմ:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	<u>2,177,391</u>	<u>2,801,262</u>

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2019թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	811,902	7.5%	1,006,530	8.04%
Այլ ակտիվներ	2,331	-	2,188	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	783,339	5.72%	987,153	6.31%
Այլ պարտավորություններ	1,184,620	-	1,185,957	-

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ծահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	79,657	87,384
Տոկոսային ծախս	(17,183)	(31,792)

(զ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Անմիջական մայր ընկերության դուստր ընկերություններ		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	1,535,715	8.89%	1,535,715
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	364	-	364
Պարտավորություններ									
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	22,369	-	570,317	-	119,459	-	1,012,132	-	1,724,277
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	520,051	5.64%	223,520	3.16%	743,571
Այլ փոխառություններ	-	-	24,812,076	2.68%	-	-	-	-	24,812,076
Այլ պարտավորություններ	-	-	77,936	-	6	-	-	-	77,942
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	5,090,815	1.00%	-	-	-	-	5,090,815
Ծահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	953	-	-	-	128,393	-	129,346
Տոկոսային ծախս	-	-	(852,535)	-	(40,216)	-	(10,233)	-	(902,984)
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	-	-	-	-	(81,868)	-	-	-	(81,868)

Ստորև ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Անմիջական մայր ընկերության դուստր ընկերություններ		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	1,371,580	8.89%	1,371,580
Այլ ակտիվներ	-	-	9,243	-	4,375	-	119	-	13,737
Պարտավորություններ									
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	378,387	-	197,134	-	133,145	-	1,007,886	-	1,716,552
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	976,068	4.81%	381,946	5.70%	1,358,015
Այլ փոխառություններ	-	-	13,585,997	5.89%	-	-	-	-	13,585,997
Այլ պարտավորություններ	-	-	10,443	-	359	-	123	-	10,925
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հողվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	8,870,606	1.10%	-	-	-	-	8,870,606
Ծահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	-	-	131,328	-	131,328
Տոկոսային ծախս	-	-	(1,330,627)	-	(35,373)	-	(5,414)	-	(1,371,414)
Այլ եկամուտ	572,268	-	2,984	-	-	-	25,909	-	601,161
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	-	-	-	-	(1,313,124)	-	-	-	(1,313,124)

36 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված երկրաչափային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր երկրաչափային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի երկրաչափային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի երկրաչափային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված երկրաչափային տվյալները և ոչ դիտելի երկրաչափային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չչափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2020թ.	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	696,495,523	695,334,192	(1,161,331)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	51,537,293	51,276,359	(260,934)
Ընդամենը	748,032,816	746,610,551	(1,422,265)
2019թ.	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	585,741,899	583,700,810	(2,041,089)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	33,510,890	34,902,288	1,391,398
Ընդամենը	619,252,789	618,603,098	(649,691)

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և ֆիբաված եկամտով այլ գործիքներ	-	9,459,051	-	9,459,051
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	17,515	-	17,515
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(504,412)	-	(504,412)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	978,804	10,229,197	-	11,208,001
	978,804	19,201,351	-	20,180,155

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և ֆիբաված եկամտով այլ գործիքներ	-	8,182,045	-	8,182,045
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	73,561	-	73,561
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(35,314)	-	(35,314)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	1,631,420	9,217,565	-	10,848,985
	1,631,420	17,437,857	-	19,069,277

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման

դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և ղեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսադրույքի և արժույթային սվոփերի, իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար հասանելի են շուկայում՝ ցուցակված պարտքային և բաժնային արժեթղթերի, բորսայում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների և բորսայում չշրջանառվող պարզ ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի սվոփերի համար:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրությամբ՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 5.9% – 12.1% գեղչման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 9.4% – 16.1% գեղչման դրույքները կիրառվում են հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից ակնկալվող դրամական հոսքերը գեղչելու համար:

37 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2021թ. մարտի 9-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 125 բաժնետոմսերը 320,000 դրամ անվանական արժեքով՝ 867,339 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար: Գործարքի արդյունքում Բանկի բաժնետերերի կազմը փոխվեց հետևյալ կերպ՝ «Իմաստ Գրուպ» (Սի-Ուայ) (48.90%), ՎՉԵԲ (17.74%), ԱՉԲ (13.93%), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» (11.92%) և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ. (7.51%):

ՎՃԱՐՄԱՆ ԶԱՆՁՆԱԲԱՐԱԳՐԻ ԱՆՈՐՐԱԳԻՐ N 000033 [589144808] PAYMENT ORDER RECEIPT		
Ամերիաբանկ ֆբձ Գլխամասային գրասենյակ Ameriabank CJSC Head Office		ID \ID 210 Ամսաթիվ \Date 27/04/21 11:43
Դեբետ \Debit	Կրեդիտ \Credit	Գումար \Amount
1570074270064500	900005016119	AMD 50,000.00
Վճարող \Remitter ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ AMERIABANK CJSC Վճարողի բանկ \Remitter's Bank Ամերիաբանկ AMERIABANK CJSC Վճարողի ԶՎՅԻ \Remitter's Tax Code 2302502212		
Ըստանույի \Beneficiary Արժեթղթերի ազդագրերի գրանցման համար Ըստանույի բանկ \Beneficiary's Bank Գանձապետական բաժանմունք Treasure division		
Գումարը բառերով \Amount in Words Յիսուսն հազար դրամ Նպատակ \Details Ծրագրային ազդագրի լրացման գրանցում		
Կատարող \Maker Մարինա Զակոբյան		Կ.Տ. ՏԹ.